

Miljøtilladelse til kvægproduktionen på Stensigmose 4, 6310 Broager

Meddelt d. 09-10-2025

Meddelt af Erhverv & Affald

Sønderborg Kommune

§ 16 b med BAT

Lovbekendtgørelse nr.
520 af 1. maj 2019 om
husdyrbrug og
anvendelse af gødning
m.v. med senere
ændringer

Indhold

Datablad.....	3
Baggrund og læsevejledning	4
DEL 1- AFGØRELSE	5
1) Kommunens afgørelse.....	5
2) Baggrund for afgørelse	7
3) Lovgrundlag	8
4) Udnyttelsesfrist	8
5) Retsbeskyttelse	9
6) Vilkår for husdyrbruget jf. § 36.....	10
DEL 2 – KOMMUNENS VURDERING OG BAGGRUND FOR AFGØRELSE	18
7) Reduktion af ammoniakemission ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT), § 25 18	
8) Maksimal deposition af ammoniak til kategori 1- og 2-natur, § 26 og § 27 samt påvirkning af bilag IV- arter	18
9) Kommunens vurdering og begrundelse for afgørelse, § 34 stk. 1 (pkt. 1-4), stk. 2 og stk. 3 ...	18
10) Vurdering af Erhvervsmæssig nødvendighed.....	22
11) Indretning og drift.....	23
12) Fastsættelse af vilkår jf. § 36 (pkt 1-6).....	25
13) Samlet vurdering.....	26
14) Offentliggørelse, klagevejledning og underretning	26
15) Kommunens bilag	28
DEL 3 - MILJØANSØGNING	33

Datablad

Husdyrbruget		Konsulent	
Bedrift Cvr	40977503	Konsulent Cvr	21111511
Husdyrbrugets navn	Stensigmose I/S	Konsulent virksomhedsnavn	Spiras
Beliggenhedsadresse	Stensigmose 4	Konsulentnavn	Anne Katrine Thomsen
Postnummer	6310	Konsulentadresse	Niels Bohrs Vej 2
By	Broager	Konsulentpostnummer	6000
Ansøger		Konsulentby	Kolding
Ansøgersnavn	Stensigmose I/S, Jesper og Rasmus Overgård Lehmann	Konsulenttelefon	20360774
Ansøgeradresse	Stensigmose 4	Konsulent-email	akt@spiras.dk
Ansøgerpostnummer	6310	Ejendom	
Ansøgerby	Broager	Ejendomsnummer	10000919
Ansøgertelefon	22808093	CHR numre	48781
Ansøger-email	stensigmose@stensigmose.dk	Matrikler på ejendomsnummer	
		Matrikel: 72 - Skelde, Broager	
		Matrikel: 379 - Skelde, Broager	
		Matrikel: 492 - Skelde, Broager	
		Matrikel: 87 - Skelde, Broager	
		Matrikel: 493 - Skelde, Broager	
		Matrikel: 497 - Skelde, Broager	
		Matrikel: 204 - Dynt, Broager	
		Matrikel: 63 - Dynt, Broager	
		Matrikel: 89 - Dynt, Broager	
		Matrikel: 176 - Dynt, Broager	
		Matrikel: 145 - Dynt, Broager	
Biaktivitet		Ingen	
Tilladelsen er udarbejdet af: Sønderborg Kommune Erhverv & Affald Teknik, Miljø & Bæredygtighed Rådhusstorvet 10 6400 Sønderborg		Sagsbehandler: Vibeke Hagelskær Conradsen Sag nr.: 25/1416 KS: TKOB	

Baggrund og læsevejledning

Ansøgeren har ansvaret for at udarbejde miljøansøgningen. Vurderingerne af miljøansøgningen er et resultat af en stjernehøring af kommunens relevante afdelinger samt dialog med ansøger i forbindelse med sagsbehandlingen. Materialet danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Miljøtilladelsen er opdelt i del 1, del 2 og del 3.

Del 1 er kommunens afgørelse der sætter rammerne for den godkendte produktion beskrevet, baggrund for afgørelsen, og vilkår der er stillet for at sikre, at udvidelsen og produktionen kan foregå uden, at miljøet og omgivelserne påvirkes væsentligt.

Del 2 er kommunens vurdering af det ansøgte og begrundelse for afgørelsen og de stillede vilkår, samt en samlet vurdering. Del 2 indeholder også oplysninger om offentlighed, høringer og klagemulighed.

Kommunens vurderinger tager afsæt i den indsendte miljøansøgning og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk

Del 3 er miljøansøgningen, som er indsendt af ansøgers konsulent.

DEL 1- AFGØRELSE

1) Kommunens afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b på Stensigmose 4, matrikel 72, Skelde, Broager til udvidelse af kvægproduktion med de stillede vilkår.

Miljøtilladelsen omfatter hele husdyrbruget.

Der godkendes følgende produktionsarealer:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Kostald	1260	Naturlig ventilation	3 m	(#727106) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (linespil)	0	323
				(#727101) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	486
Kalvestald	165	Naturlig ventilation	3 m	(#727255) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	67
Kalvehytter mod vest	26	Naturlig ventilation	3 m	(#727260) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	22
Kalvehytter ved mur	14	Naturlig ventilation	3 m	(#727261) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	12
Læskur 1	15	Naturlig ventilation	3 m	(#730762) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	15
Læskur 2	27	Naturlig ventilation	3 m	(#730763) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	27
Hønsehus	20	Naturlig ventilation	3 m	(#730764) Høner, konsumæg. Økologiske, fler-etagesystem med bånd	0	20
Dybstrøelsesstald	415	Naturlig ventilation	3 m	(#730796) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	151
Tilbygning til kostald	505	Naturlig ventilation	3 m	(#749676) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	185
				(#749675) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	187
Sum						1495

I alt 1.495 m²

De godkendte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

Der godkendes følgende flexgrupper:

- Alle kvæg, sengestald med spalter (linespil)
- Alle kvæg, sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)
- Alle kvæg, dybstrøelse

Der godkendes følgende eksisterende gødningsopbevaringsareal:

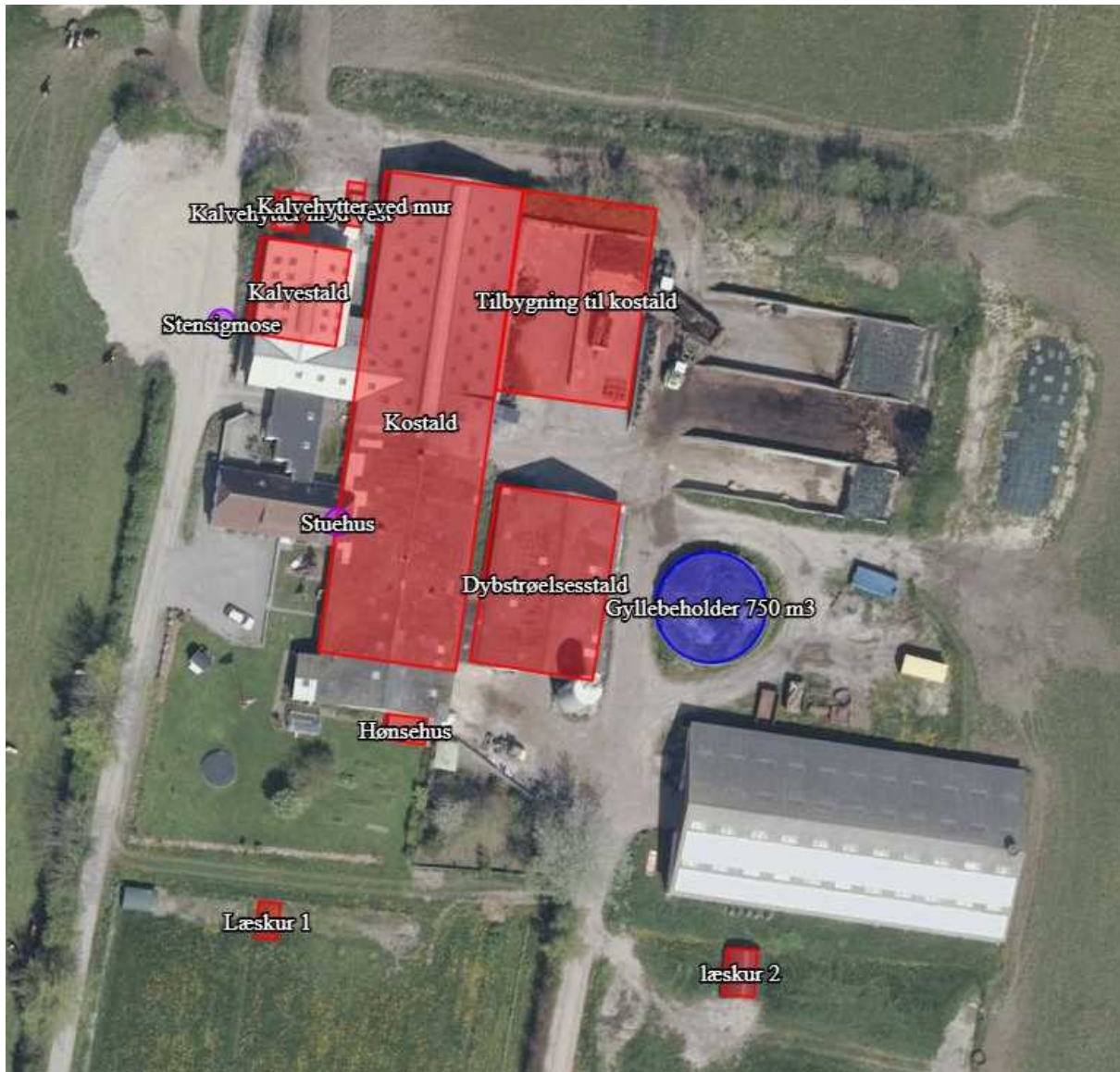
Gyllebeholder på 750 m³: 179 m² gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning.

Der godkendes følgende projekterede anlæg:

Udvidelse af produktionsareal fra 1.047 m² til 1.495 m² indenfor eksisterende bygninger samt en tilbygning til eksisterende kostald. I ansøgte udvidelse af produktionsareal godkendes ligeledes 2 eksisterende kalvehytter og 2 flytbare læskure som fremadrettet skal være fastplacerede.

Andre godkendelsespligtige driftsbygninger, anlæg, m.v.

Der er i forbindelse med miljøtilladelsen anmeldt en plansilo samt forplads på hhv. 475 m² og 80 m², nord for de eksisterende plansiloer.

Figur 1. Oversigtskort over produktionsarealer (rød) og gødningsoptbevaringsanlæg (blå)

1.1. Dispensation

Der er meddelt dispensation fra strandbeskyttelseslinjen af Kystdirektoratet. Dispensationen omhandlede etablering af ny ensilagesilo og ny tilbygning til stald, permanent opstilling af kalvehytter og 2 læskure, samt afskærmende beplantning nord for stalde og ensilagesiloer. Se bilag 2.

Derudover er der ingen dispensationer i forbindelse med denne tilladelse.

2) Baggrund for afgørelse

Sønderborg Kommune har den 16-01-2025 modtaget en ansøgning om miljøtilladelse af husdyrbruget på Stensigmose 4, 6310 Broager. Ansøgningen er indsendt for at få godkendt de eksisterende produktionsarealer, herunder kalvehytter og flytbare læskure, til fri

produktion efter de gældende regler. Derudover ønskes en tilbygning til eksisterende kostald, hvor der skal indsættes malkeroboter, etableres dybstrøelsesarealer samt 5 ekstra sengepladser. Herved bliver den gamle malkestald taget ud af drift.

I § 11 miljøgodkendelsen fra 2013 er miljøteknologien spalteskraber anvendt. Teknologien er dog taget af Miljøstyrelsens teknologiliste, da den ikke havde en ammoniakreducerende effekt. Ansøgers konsulent har derfor ikke indtastet en miljøteknologi.

Sønderborg Kommune meddeler tilladelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Sønderborg Kommune vurderer, at miljøtilladelsen - med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget - sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Tilladelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningmaterialet, skema 247028 version 5, og miljøansøgningen i del 3. I bilag 1 og del 2 ses en oversigt over versionshistorikken, og hvilke ændringer der er blevet foretaget som følge af kommunens sagsbehandling.

Sønderborg Kommune og konsulenten på ansøgningen har haft en dialog omkring ansøgningen, hvilket har resulteret i ændringer i det ansøgte. Dialogen har primært været omkring det landskabelige og beplantningen rundt om husdyrbruget, samt beregninger til naturpunkter, der i kortmaterialet ikke har været udpeget, som § 3 natur. Sønderborg Kommune har ikke haft yderligere bemærkninger til beskrivelserne i miljøansøgningen.

3) Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i *bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.* (husdyrbrugloven) med tilhørende *bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug*, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Miljøtilladelsen er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt.

Husdyrbruget har en ammoniakimmission på mere end 750 kg NH₃/år og er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16 b. Husdyrbruget er ikke godkendelsespligtigt, og Sønderborg Kommune er tilsynsmyndighed.

4) Udnyttelsesfrist

Miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra tilladelsen er meddelt. Tilladelsen anses som udnyttet, når byggeriet er færdigmeldt. Hvis tilladelsen eller tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

5) Andre tilladelser og dispensationer

Sønderborg Kommune gør opmærksom på, at den meddelte tilladelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor evt. søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Sønderborg Kommune.

6) Retsbeskyttelse

Med denne miljøtilladelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning.

Vibeke Hagelskær Conradsen

Erhverv og Affald

Sønderborg Kommune

7) Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøtilladelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøtilladelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøtilladelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen.

Generelle vilkår

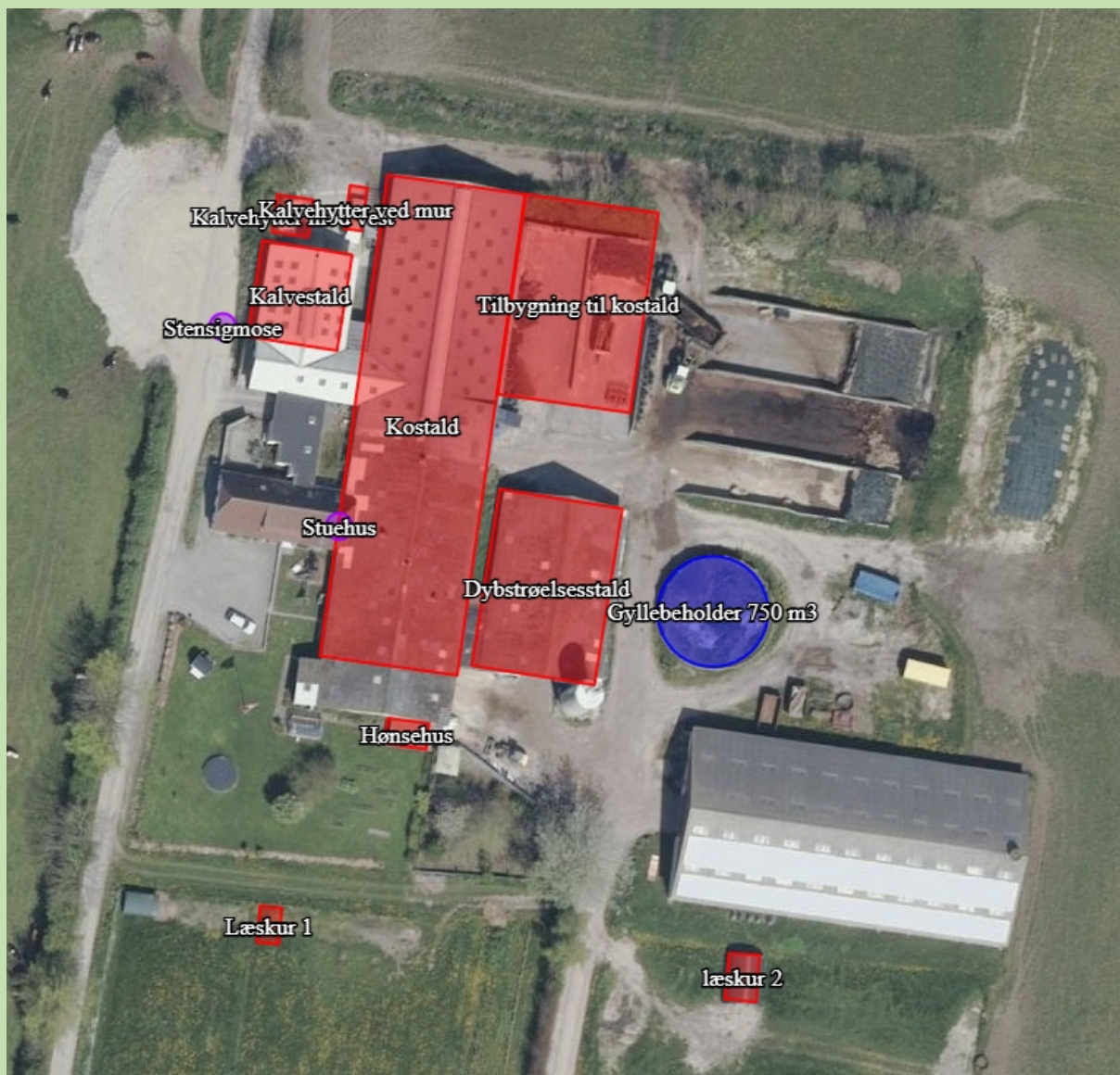
- 1) Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet i husdyrgodkendelse.dk skema nr. 247028 vers. 5.
- 2) Miljøtilladelsen skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøtilladelsen skal være medarbejderne bekendt

Produktionsareal

- 3) Stalde, produktionsarealer og produktionstype skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel A, dyrene skal være placeret i de med rødt markerede stalde, se figur A.

Tabel A. Stalde, produktionsareal og produktionstype

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Kostald	1260	Naturlig ventilation	3 m	(#727106) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (linespil)	0	323
				(#727101) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	486
Kalvestald	165	Naturlig ventilation	3 m	(#727255) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	67
Kalvehytter mod vest	26	Naturlig ventilation	3 m	(#727260) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	22
Kalvehytter ved mur	14	Naturlig ventilation	3 m	(#727261) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	12
Læskur 1	15	Naturlig ventilation	3 m	(#730762) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	15
læskur 2	27	Naturlig ventilation	3 m	(#730763) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	27
Hønsehus	20	Naturlig ventilation	3 m	(#730764) Høner, konsumæg. Økologiske, fler-etagesystem med bånd	0	20
Dybstrøelsesstald	415	Naturlig ventilation	3 m	(#730796) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	151
Tilbygning til kostald	505	Naturlig ventilation	3 m	(#749676) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	185
				(#749675) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	187
Sum						1495

Figur A. Oversigt over ejendommens produktionsanlæg

Egenkontrol

Ressourceforbrug

- 4) Vand- og elforbrug, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt.

Håndtering af husdyrgødning

- 5) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, så spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle
- 6) Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode

med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Hvis påfyldningen af gylle sker med selvlæssende fyldeårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.

Ressourceforbrug

- 7) Hvis husdyrbrugets vandforbrug har væsentlige udsving, skal ejer sende en redegørelse til miljømyndigheden. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvad der ligger til grund for udsvinget, og hvilke tiltag der sættes i værk for at reducere vandforbruget.
- 8) Efter tilladelsen er taget i brug skal ejer, hvert 6. år, kunne redegøre for hvilke energibesparende tiltag der er mulige, og hvilke han agter at gennemføre, med henblik på at optimere energiforbruget.

Øvrige emissioner (lugt, støj, lys og støv)

Lugt

- 9) Ejendommen og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre.

Støj

- 10) Bidraget fra landbruget med adressen Stensigmose 4, 6310 Broager til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Byzone	45	40	35
Samlet bebyggelse	45	40	35

Tabel B. Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A)

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkåret fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj".

Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lys

- 11) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Støv

- 12) Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

Fluer og skadedyr

- 13) Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre levemuligheder for rotter.
- 14) Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Reststoffer, affald og naturressourcer

Spildevand

- 15) Vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation.

Olie og diesel

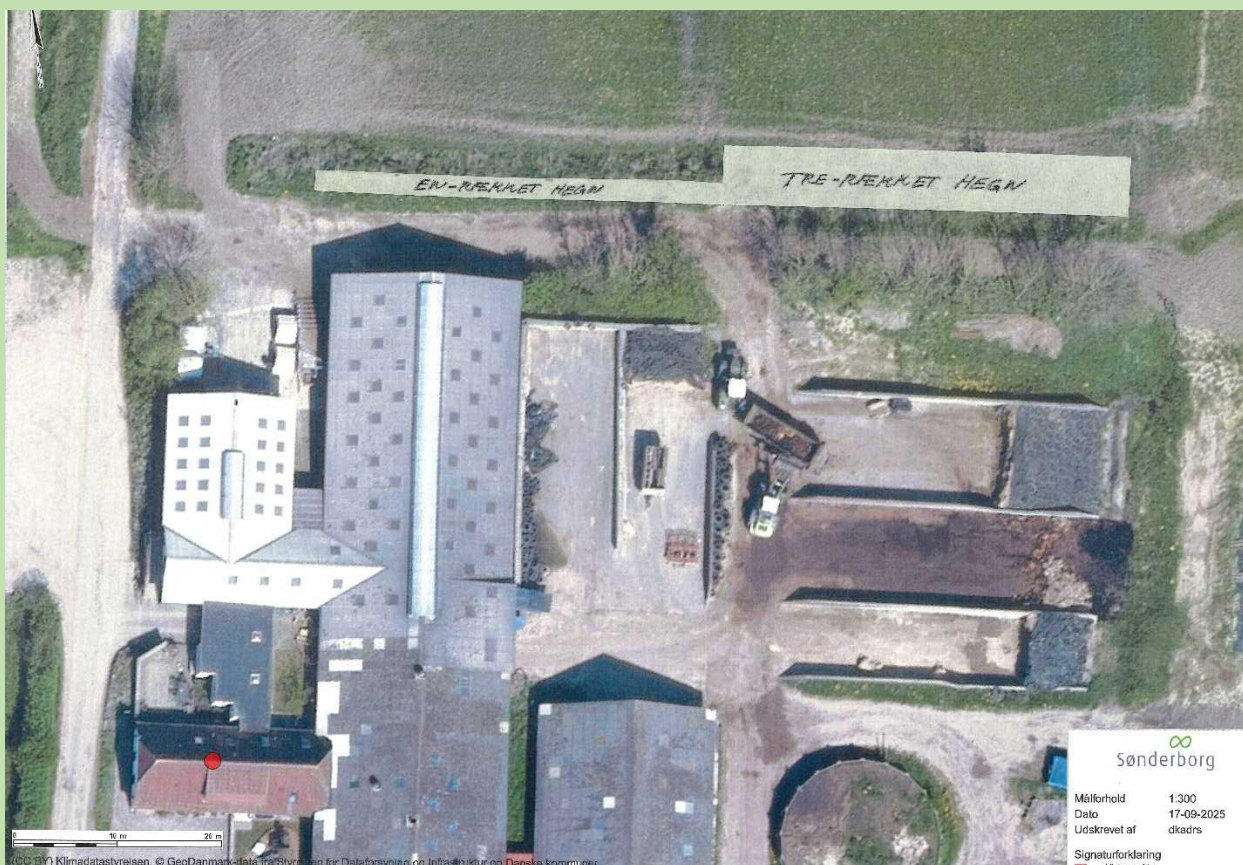
- 16) Tankning af diesel skal ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Tankningen skal ske under opsyn.

Kemikalier og andre stoffer

- 17) Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis de sker udslip.

Landskab

Sønderborg Kommune stiller vilkår om, at erstatningsbeplantningen etableres efter to forskellige beplantningsprincipper; et enkeltrækket hegn foran de to kostalde og et tre-rækket hegn foran plansiloen, se figur C.

Figur C. Placeringen af det enkeltrækkede hegn foran staldene og det tre-rækkede hegn foran plansiloen. Skitsen er ikke målfast.

18) Enkeltrækket hegn foran staldene – ca. 40 meter langt

Plantevalg

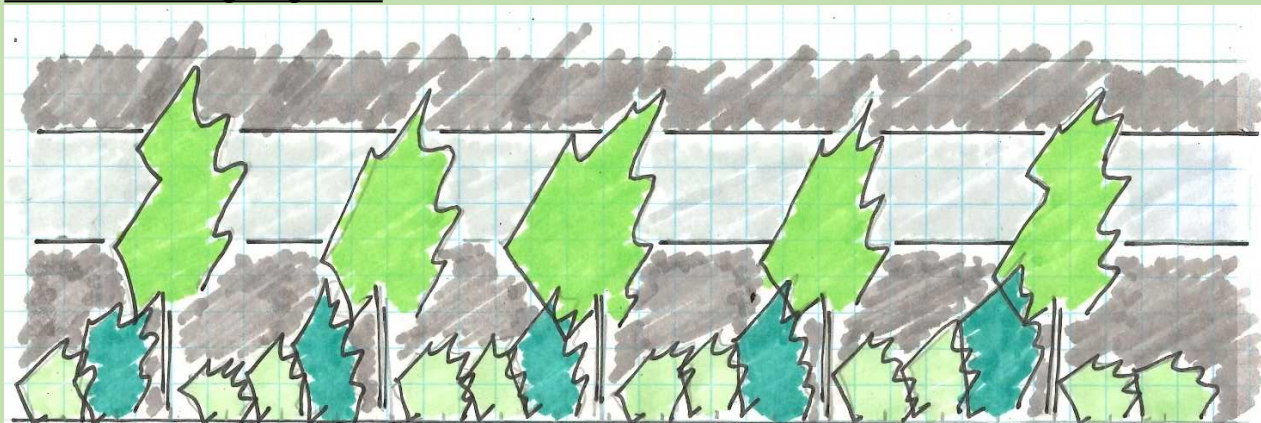
- Hegnet skal bestå af buske og højstammede træer
- Arterne skal vælges ud fra artslisten i bilag 3
- Træerne: Der skal vælges mindst to forskellige arter
- Buskene: Der skal vælges minimum tre forskellige arter. En andel på 2/3 skal bestå af arter, der bliver under 2,5 meter i højden, mens 1/3 af dem skal opnå en højde over 2,5 meter

Plantestandard

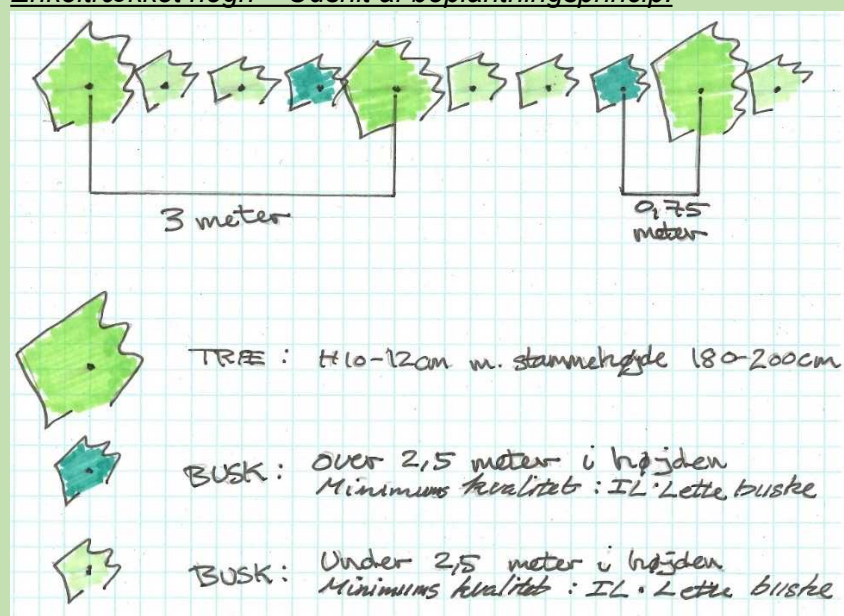
- Planterne skal sorteres efter reglerne i [Plantestandard udarbejdet af Dansk Planteskoleejerforening](#).

- Højstammede træer: Stammeomkreds 'H 10-12 cm', stammehøjde '180-200 cm'
- Buskene: Minimumskvalitet 'IL – Lette buske'

Skitseudsnit af det enkeltrækkede hegn. I baggrunden ses staldene med ventilationsåbninger i gavlen:

Enkeltrækket hegn – Udsnit af beplantningsprincip:

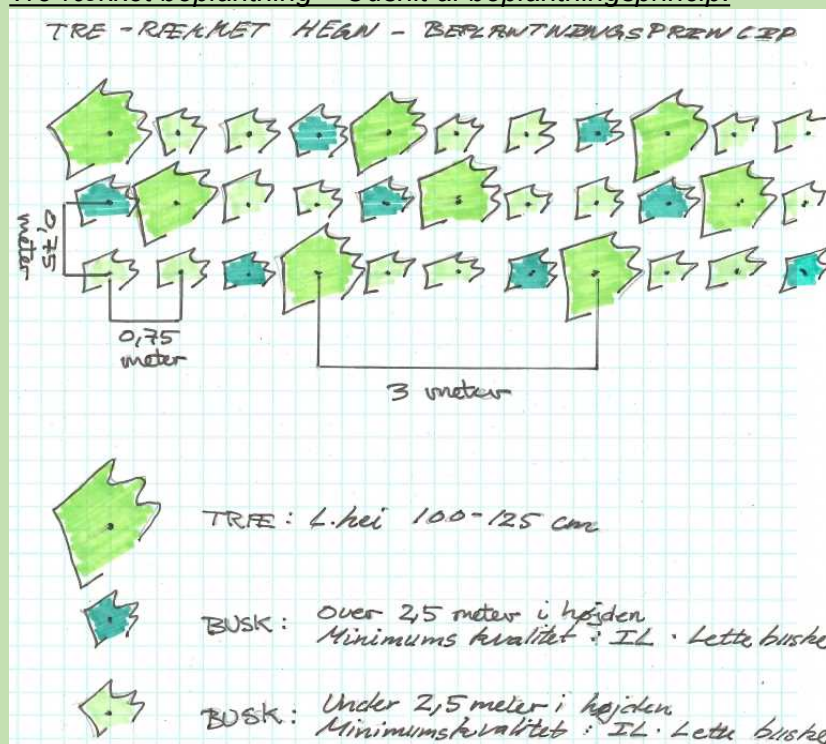

19) Tre-rækket hegn foran plansiloerne – ca. 40 meter langt

Plantevalg

- Hegnet skal bestå af en blanding af buske og træer
- Arterne skal vælges ud fra artslisten i bilag 3
- Træerne: Der skal vælges mindst tre forskellige arter
- Buskene: Der skal vælges minimum tre forskellige arter. En andel på 2/3 skal bestå af arter, der bliver under 2,5 meter i højden, mens 1/3 af dem skal opnå en højde over 2,5 meter

Tre-rækket beplantning – Udsnit af beplantningsprincip:

- 20) Skulle over 50 procent af arterne i beplantningen gå ud, inden den blivende beplantning har etableret sig, skal der ske en genplantning, så beplantningen kommer til at virke afskærmende efter hensigten.
- 21) Planter skal ved udplantning være vitale, sunde og sygdomsfrie. Planterne skal beskyttes mod udefrakommende hændelser, som fx vildt der æder planterne.
- 22) Beplantningsbæltet skal være etableret senest 1 år efter byggeriet er taget i brug.

DEL 2 – KOMMUNENS VURDERING OG BAGGRUND FOR AFGØRELSE

8) Reduktion af ammoniakemission ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT)

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniakemission, der må komme fra husdyrbruget. I det digitale ansøgningsskema (nr. 247028) fra husdyrgodkendelse.dk ses, at det samlede BAT krav er på 1.640 kg N pr. år, og den faktiske ammoniakemission fra husdyrbruget er på 1.640 kg N pr. år. Der er ikke anvendt en miljøteknologi for at overholde BAT-kravet. Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljørapporten og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, at der anvendes BAT i forhold til ammoniakemission.

9) Maksimal deposition af ammoniak til kategori 1- og 2-natur, samt påvirkning af bilag IV- arter

Kommunalbestyrelsen skal ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug sikre, at kravene om totaldeposition for ammoniak efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøansøgningens afsnit B.5 og det digitale ansøgningsskema (nr. 247028) i husdyrgodkendelse.dk, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1, 2 og 3 natur, ligesom det vurderes, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ligeledes vurderes det, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

10) Kommunens vurdering og begrundelse for afgørelse

10.1. Landskabelige værdier

De landskabelige forhold er beskrevet i miljøansøgningen under afsnittet B.4.

Det kystorienterede landskab er sårbart over for nyt landbrugsbyggeri, der kan påvirke udsigterne til kysten og oplevelsen af kystlandskabet som helhed, herunder udsigterne på tværs af vandet fra modstående kyster.

De eksisterende træer rundt om det eksisterende landbrugsbyggeri har en skalaformidlende karakter, som formidler skalaen mellem landbrugsbyggeriet og det forholdsvis åbne landskab bestående af simple hegns-strukturer. De træer, der står til at blive fjernet er af en volumen og størrelse, som giver dem en forholdsvis stor landskabelig værdi. Værdien af træernes størrelse, tager forholdsvis lang tid at genskabe, hvilket kun forøger deres værdi.

Idet bygningsmassen af kostaldene forøges væsentligt (bredden ud mod det åbne land fordobles), samtidig med at der fjernes træbeplantning af en vis højde og volumen, vurderer Sønderborg Kommune, at buske ikke alene kan formidle skalaen og afskærme for bygningerne uden, at der også indtænkes træer i beplantningen.

Sønderborg Kommune vurderer, at erstatningsbeplantningen skal etableres efter to forskellige beplantningsprincipper, som vist på figur C, under vilkår 18.

På toppen af skråningen foran kostaldene skal der etableres et enkeltrækket hegn. Et enkeltrækket hegn bestående af buske og højstammede træer, vurderes at skabe en skalaformidlende effekt mellem bebyggelsen og det omgivende landskab. Derudover vurderes det, at et enkeltrækket hegn tilgodeser kostaldenes behov for ventilation, da de højstammede træer giver mulighed for, at der kan skabes ventilation under træernes kroner, derudover sikre buskene mellem træerne, at der skabes den nødvendige ventilation mellem trækronerne.

Foran plansiloerne, hvor der ikke er særlige krav vedrørende ventilation, som skal tilgodeses, vurderer Sønderborg Kommune, at der skal stilles vilkår om etablering af et tre-rækket hegn. Hegnet bliver en erstatning for de træer der bliver fjernet i forbindelse med etableringen af den anmeldte plansilo. Hegnet skal bestå af en blanding af træer og buske.

Støder man på arkæologiske levn under anlægsarbejdet, skal **Museum Sønderjylland – Arkæologi Haderslev**, Dalgade 7, 6100 Haderslev på tlf. 65 37 08 01 eller e-mail planer@msj.dk straks tilkaldes, og arbejdet indstilles i det omfang det berører fortidsmindet. Jævnfør museumslovens § 27.

10.2. Natur og bilag IV –arter

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne i miljøansøgningens afsnit B.5, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1, 2 og 3 natur, ligesom det vurderes, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ligeledes vurderes det, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

10.3. Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Eksisterende stald- og driftsbygninger leder tagvand til hhv. faskine og dræn ud i havet fra hhv. maskinhuset mod sydøst og staldene. Overfladevand og saftafgivning fra ensilagepladserne ledes via fortank til gyllebeholderen. Vand fra kalvehytterne ledes ind i kalvestaldens gyllekanaler. I miljøansøgningen er håndteringen af tagvand fra tilbygningen beskrevet ved, at det planlægges udledt på jorden i stedet for at blive tilkoblet eksisterende dræn. Ansøger vil skulle redegøre for håndteringen af tagvand fra den nye tilbygning i en ansøgning om spildevandstilladelse.

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne i miljøansøgningen afsnit B.8, at den ansøgte ændring i eksisterende stalde, samt etablering af ny stald ikke indebærer væsentlig virkning på jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

10.4. Øvrige emissioner og gener

Lugt for omboende

Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser, at alle geneafstande er overholdt.

Lys

Det vurderes ud fra miljøansøgningens afsnit B.7, underafsnit "Lys", at belysning ikke kan påvirke nærmeste naboer væsentligt, pga. placering og afstanden til naboerne.

Støv

Sønderborg Kommune vurderer ud fra miljøansøgningens afsnit B.7, underafsnit "Støv", at der praktiseres BAT på støvemissioner, idet korntørreri og kornvalse er placeret indendørs, hvorved størstedelen af støvet fanges.

Støj

Sønderborg Kommune vurderer ud fra miljøansøgningens afsnit B.7, underafsnit "Støj og rystelser", at der praktiseres BAT på støjgener ved, at de fleste støjende aktiviteter foregår i dagtimerne og med korte driftstider.

Døde dyr

Sønderborg Kommune vurderer ud fra afsnit B.8, underafsnit "Affald" i miljøansøgningen, at opbevaring af døde dyr opfylder BAT ved, at pladsen er etableret med spalter i bunden og er afskærmet af bygningsmassen.

Skadedyr

De beskrevne bekæmpelsestiltag under afsnit B.7, underafsnit "Rotter" i miljøansøgningen vurderes at være tilstrækkelige til at minimere risikoen for gener fra skadedyr eller menneskers sundhed.

Transporter

Antallet af transport er uændret fra nudrift til ansøgt drift set i forhold til eksisterende miljøgodkendelse og beskrivelsen af transport i miljøansøgningen. De beskrevne antal transport og tidsrummet for transporterne i afsnit B.7, underafsnit "Transporter" i miljøansøgningen, vurderes at være tilstrækkelige for at undgå væsentlige gener for de omkringboende naboer.

Samlet vurdering

Sønderborg Kommune vurderer på baggrund af den store afstand til nabobeboelser, og de beskrevne tiltag for begrænsningen af gener og emissioner, at der ikke vil forekomme væsentlige gener for omgivelserne.

10.5. Etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget inden for de seneste 8 år

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre driftssituationer. Tabel 1 viser den samlede ammoniakemission fra det ansøgte projekt, og meremissionen der kommer fra husdyrbruget i forhold til 8 års driften og nudriften.

Samlet emission: 1640,2 (kg NH ₃ -N/år)	Meremission (8 års-drift): 417,1 (kg NH ₃ -N/år)	Meremission (nudrift): 417,1 (kg NH ₃ -N/år)
---	--	--

Tabel 1. Ammoniakemission i de 3 drifter (udklip fra husdyrgodkendelse.dk)

8 års drift og nudrift

Den 02. april 2013 blev der meddelt en § 11 miljøgodkendelse til en udvidelse af husdyrbruget. Udvidelsen omfattede en ændring af staldsystemet uden, at dyreholdet og bygningsmassen blev ændret. Miljøgodkendelsen har været fuldt udnyttet.

Ansøgt drift

Produktionsarealerne er opgjort ud fra situationsplanen som ses i bilag 1.1 og 1.3 i miljøansøgningen, og opgørelse af produktionsarealet fremgår af miljøansøgningens bilag 1.2. I ansøgt drift ønskes der tilladelse til de eksisterende stalde, en ny tilbygning, fastplacerede kalvehytter, fastplacerede læskure og et hønsehus.

11) Vurdering af erhvervsmæssig nødvendighed

Sønderborg Kommune vurderer, at miljøtilladelse til at udnytte eksisterende staldes produktionsarealer, produktionsarealer i fastplacerede kalvehytter, fastplacerede læskure samt arealer i en ny tilbygning, anses at være erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommen.

12) Indretning og drift

12.1. Anvendelse af BAT

BAT er en fællesbetegnelse for teknik, som kan begrænse forurening fra stalde eller lager. Teknik, der har opnået betegnelsen BAT, er også vurderet med hensyn til miljø, økonomi (hvis nybyggeri) og dyrevelfærd.

Ejendommens BAT-redegørelse kan ses i miljøansøgningens afsnit B.9.

Kommunens vurdering

Staldafsnittene "kostald", "kalvestald", "dybstrøelsesstald" og "hønsehus" er i ansøgningen angivet til "eksisterende staldafsnit". I § 11 miljøgodkendelsen fra 2013 er miljøteknologien spalteskraber anvendt på kvægstaldene. Teknologien er dog taget af Miljøstyrelsens teknologiliste, da den ikke havde en ammoniakreducerende effekt. Derfor er der ikke angivet "eksisterende staldafsnit, BAT fastsat i tidligere afgørelse".

Staldafsnittene "kalvehytter mod vest", "kalvehytter ved mur", "læskur 1" og "læskur 2" er i ansøgningen angivet til "nyt (inkl. renoveret) staldafsnit". Der findes på nuværende tidspunkt ikke en miljøteknologi for staldeafsnit med dybstrøelse.

Det samlede BAT-krav for stalde og lagre er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 1.640 kg NH₃-N/år og ammoniakemissionen er på 1.640 kg NH₃-N/år. Dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt.

12.2. Udnyttelse af energi- og råvareforbruget

Af miljøansøgningens afsnit B.8, underafsnit "energi- og vandforbrug" fremgår ejendommens forbrug af råvarer.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at det angivne forbrug af råvarer svarer til en ejendom med den angivne produktion og driftsform.

12.3. Håndtering af affald

Typer af affald er beskrevet i miljøansøgningens afsnit B.8, underafsnit "affald".

Husdyrbruget skal sortere sit affald og sikre, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald som ikke kan genanvendes skal håndteres som forbrændingseget, deponeringseget eller farligt affald i henhold til Sønderborg Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Sønderborg Kommune har indført en obligatorisk henteordning for virksomheders farlige affald (Sonfor-Kemi). Det er muligt at benytte en privat indsamlingsordning for farligt affald, men virksomheder der vælger en privat løsning, skal søge om fritagelse fra den kommunale ordning på kommunens hjemmeside. Tilmelding til Sonfor-Kemis ordning for husdyrbrug skal ske på www.sonfor.dk/serviceordning/

Husdyrbruget skal håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsens og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget skal sortere deres erhvervsaffald og aflevere det til en godkendt affaldsmottager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:

- Glasaffald
- Metalaffald
- Plastaffald
- Papiraffald
- Papaffald

- Træaffald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget skal sikre en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg, som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentationen kan være fra behandlingsanlægget.

Ovenstående findes i affaldsbekendtgørelsen.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:

- Et genanvendelsesanlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.
- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter affaldsaktørbekendtgørelsen.
- En frivillig tilbagetagningsordning, jf. affaldsbekendtgørelsen.

Du kan læse mere i affaldsaktørbekendtgørelsen.

Sønderborg Kommune vurderer, at husdyrbrug kan producere farligt affald, herunder for eksempel:

- Oliefiltre
- Batterier
- Spildolie
- Pesticider
- Spraydåser
- Kanyler
- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning
- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester

- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Kommunens vurdering

Ejendommen er omfattet af § 16b og er derfor omfattet af miljøministeriets affaldsregulering og Sønderborg Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald. Husdyrbruget skal derfor også være tilknyttet kommunens ordning for håndtering af farligt affald eller have aftale med en anden godkendt indsamler eller behandlingsanlæg, såfremt der opstår farligt affald på husdyrbruget.

Der stilles ikke yderligere vilkår.

13) Fastsættelse af vilkår

Kommunen skal på grundlag af vurderingen af den ansøgte udvidelse af husdyrbruget fastsætte vilkår for at sikre, at udvidelsen og produktionen kan foregå uden, at miljøet og omgivelserne påvirkes væsentligt. Godkendelser og tilladelser skal i alle tilfælde indeholde de vilkår, som er nævnt i nr. 1-6.

13.1. Produktionsarealets størrelse i m² med angivelse af dyrearter og dyretyper, staldsystemer og teknologi

Der stilles vilkår til produktionsarealerne for at sikre, at produktionen foretages som beskrevet – se vilkår 3.

13.2. Beplantning om ny bebyggelse (pkt. 6)

Der opføres en ny bygning. Der er derfor vurderet på etablering af yderligere afskærmende beplantning – se vilkår 18-22.

13.3. Ressourceforbrug

Der stilles vilkår til energi- og vandforbruget se vilkår 4.

14) Samlet vurdering

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget, er det Sønderborg Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning

- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, Ammoniak-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv

15) Offentliggørelse, klagevejledning og underretning

15.1. Partshøring

Et partshøringsbrev med vedhæftet udkast til miljøtilladelse blev den 29-09-2025 udsendt til høring hos naboer (ejere og beboer) inden for konsekvensområdet for lugt (252 m) i sagen, ansøger selv og ansøgers konsulent.

Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 14 dage frem til og med den 10-10-2025. De partshørte gav en tilbagemelding den 06-10-2025. De havde ingen bemærkninger til udkastet.

15.2. Annoncering af afgørelse

Miljøtilladelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på Sønderborg Kommunes hjemmeside www.sonderborgkommune.dk den 9. oktober 2025.

15.3. Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbrugloven § 76.

Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

En eventuel klage skal være skriftlig og sendes via Klageportalen.

På <https://www.borger.dk/miljoe-og-energi/forurening/landbrug-og-forurening> klikker du på *Start* til højre for *Klag til Planklagenævnet eller Miljø- og Fødevareklagenævnet*. Derefter klikker du på *videre* og logger ind med MitID og følger vejledningen. Du kan nu uploade dokumenter og billeder eller skrive direkte i et tekstfelt.

Klagen sendes automatisk gennem klageportalen, til den myndighed som har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sønderborg Kommune.

Sønderborg Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være tilgængelig for Sønderborg Kommune på Miljø- og Fødevareklagenævnets klageportal inden klagefristens udløb den **06-11-2025**.

Sønderborg Kommune kan oplyse, at det af husdyrbruglovens § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøtilladelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Når Sønderborg Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

15.4. Civilt søgsmål

Du kan indbringe denne afgørelse for domstolene, jævnfør husdyrbruglovens § 90. Ønsker du at prøve afgørelsens gyldighed ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

16) Kommunens bilag

Bilag 1

Versionshistorik

Der har ingen ændringer været i version 2.

3 (Ansøger) ▼																																									
Bebyggelser ▲																																									
Tilføjede + Skeldebros 26 - samlet bebyggelse, kumulation: nul ejendomme (0) Slettede ✖ Skeldebros 24 - samlet bebyggelse, kumulation: nul ejendomme (0)																																									
Naturpunkt ▲																																									
Ændrede <table><thead><tr><th>Identitet</th><th>Gammel værdi</th><th>Ny værdi</th></tr></thead><tbody><tr><td>Kat 1 NØ Geometri :</td><td></td><td>Punkt flyttet 99 m NØ.</td></tr><tr><td>Kat 1 NV Geometri :</td><td></td><td>Punkt flyttet 29 m N.</td></tr></tbody></table>			Identitet	Gammel værdi	Ny værdi	Kat 1 NØ Geometri :		Punkt flyttet 99 m NØ.	Kat 1 NV Geometri :		Punkt flyttet 29 m N.																														
Identitet	Gammel værdi	Ny værdi																																							
Kat 1 NØ Geometri :		Punkt flyttet 99 m NØ.																																							
Kat 1 NV Geometri :		Punkt flyttet 29 m N.																																							
Naturlinje ▲																																									
Ændrede <table><thead><tr><th>Identitet</th><th>Gammel værdi</th><th>Ny værdi</th></tr></thead><tbody><tr><td>Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Kostald) - RuhedOpland</td><td>Landbrug</td><td>Ringe vegetation</td></tr><tr><td>Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Kalvestald) - RuhedOpland</td><td>Landbrug</td><td>Ringe vegetation</td></tr><tr><td>Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Kalvehytter mod vest) - RuhedOpland</td><td>Landbrug</td><td>Ringe vegetation</td></tr><tr><td>Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Kalvehytter ved mur) - RuhedOpland</td><td>Landbrug</td><td>Ringe vegetation</td></tr><tr><td>Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Gyllebeholder 750 m3) - RuhedOpland</td><td>Landbrug</td><td>Ringe vegetation</td></tr><tr><td>Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Kostald) - RuhedOpland</td><td>Landbrug</td><td>Ringe vegetation</td></tr><tr><td>Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Kalvestald) - RuhedOpland</td><td>Landbrug</td><td>Ringe vegetation</td></tr><tr><td>Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Kalvehytter mod vest) - RuhedOpland</td><td>Landbrug</td><td>Ringe vegetation</td></tr><tr><td>Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Kalvehytter ved mur) - RuhedOpland</td><td>Landbrug</td><td>Ringe vegetation</td></tr><tr><td>Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Gyllebeholder 750 m3) - RuhedOpland</td><td>Landbrug</td><td>Ringe vegetation</td></tr><tr><td>Naturlinje (punkt: § 3 sø vest, kilde: Kostald) - RuhedOpland</td><td>Landbrug</td><td>Ringe vegetation</td></tr><tr><td>Naturlinje (punkt: § 3 sø vest, kilde: Kalvestald) - RuhedOpland</td><td>Landbrug</td><td>Ringe vegetation</td></tr></tbody></table>			Identitet	Gammel værdi	Ny værdi	Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Kostald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation	Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Kalvestald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation	Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Kalvehytter mod vest) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation	Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Kalvehytter ved mur) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation	Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Gyllebeholder 750 m3) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation	Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Kostald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation	Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Kalvestald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation	Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Kalvehytter mod vest) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation	Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Kalvehytter ved mur) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation	Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Gyllebeholder 750 m3) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation	Naturlinje (punkt: § 3 sø vest, kilde: Kostald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation	Naturlinje (punkt: § 3 sø vest, kilde: Kalvestald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Identitet	Gammel værdi	Ny værdi																																							
Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Kostald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation																																							
Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Kalvestald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation																																							
Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Kalvehytter mod vest) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation																																							
Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Kalvehytter ved mur) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation																																							
Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Gyllebeholder 750 m3) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation																																							
Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Kostald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation																																							
Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Kalvestald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation																																							
Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Kalvehytter mod vest) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation																																							
Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Kalvehytter ved mur) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation																																							
Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Gyllebeholder 750 m3) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation																																							
Naturlinje (punkt: § 3 sø vest, kilde: Kostald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation																																							
Naturlinje (punkt: § 3 sø vest, kilde: Kalvestald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation																																							

Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev NV, kilde: Kalvehytter mod vest) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev NV, kilde: Kalvehytter ved mur) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev NV, kilde: Gyllebeholder 750 m3) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Læskur 1) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Læskur 1) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: § 3 sø vest, kilde: Læskur 1) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev NV, kilde: Læskur 1) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: læskur 2) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: læskur 2) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: § 3 sø vest, kilde: læskur 2) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev NV, kilde: læskur 2) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Høsehus) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Høsehus) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: § 3 sø vest, kilde: Høsehus) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev NV, kilde: Høsehus) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Dybstrøelsesstald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Dybstrøelsesstald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: § 3 sø vest, kilde: Dybstrøelsesstald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev NV, kilde: Dybstrøelsesstald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: § 3 beskyttet eng syd, kilde: Tilbygning til kostald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev nord, kilde: Tilbygning til kostald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: § 3 sø vest, kilde: Tilbygning til kostald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Kat 3 overdrev NV, kilde: Tilbygning til kostald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Kat 1NØ, kilde: Læskur 1) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Kat 1NØ, kilde: læskur 2) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Kat 1NØ, kilde: Høsehus) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Kat 1NØ, kilde: Dybstrøelsesstald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Kat 1NØ, kilde: Tilbygning til kostald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation

4 (Ansøger)

Naturpunkt

Tilføje

- + Mulig § 3 sø - Kategori 3, ruhed: Skov
- + Potentiel Ammoniakfølsom skov - Kategori 3, ruhed: Skov

Naturlinje

Ændre

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Naturlinje (punkt: Mulig § 3 sø, kilde: Kostald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Mulig § 3 sø, kilde: Kalvestald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Mulig § 3 sø, kilde: Kalvehytter mod vest) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Mulig § 3 sø, kilde: Kalvehytter ved mur) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Mulig § 3 sø, kilde: Læskur 1) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Mulig § 3 sø, kilde: læskur 2) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Mulig § 3 sø, kilde: Hønsehus) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Mulig § 3 sø, kilde: Dybstrøelsesstald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Mulig § 3 sø, kilde: Tilbygning til kostald) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation
Naturlinje (punkt: Mulig § 3 sø, kilde: Gyllebeholder 750 m3) - RuhedOpland	Landbrug	Ringe vegetation

5 (Ansøger)

Staldbygninger

Ændre

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Læskur 1 Geometri :		Geometri ændret. Center flyttet 28 m ø.

Bilag 2

Dispensation fra Kystdirektoratet

Spiras
Niels Bohrs Vej 2
6000 Kolding

Naturbeskyttelse (F2
postkasse)
J.nr. 2025 - 16083
Ref. jkw
Den 7. maj 2025

Afgørelser om tilbygning til stald, plansilo mv. samt skærmende beplantning på landbrugsejendom på matr. 72, Skelde, Broager, Stensigmose 4, 6310 Broager, Sønderborg Kommune

Ansøgning

I har søgt om tilladelse til udformning og beliggenhed ved tilbygning til stald samt plansilo m.m. på landbrugsejendom inden for strandbeskyttelseslinjen på matr.72, Skelde, Broager, Stensigmose 4, 6310 Broager, Sønderborg Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver tilladelse efter naturbeskyttelseslovens¹ § 15a, stk. 1, nr. 6, til at udvidelse af stald og plansilo samt permanent opstilling af 2 læskure og opstillede kalvehytter med en placering og udformning som beskrevet i ansøgningen.

Der meddeles endvidere dispensation efter § 65b, stk. 1, jf. § 15, til skærmende beplantning som ansøgt.

Tilladelsen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. I skal selv undersøge, om jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger. I kan se en klagevejledning i bilag 2.

I må ikke udnytte tilladelsen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er tilladelsen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Redegørelse for sagen

Ejendommen er en landbrugsejendom med et tilliggende på 114 ha. Ejendommens bygninger ligger inden for strandbeskyttelseslinjen som en samlet bygningsmasse.

Ejendommens drift med økologiske malkekvæg ønskes fremtidssikret og der er derfor behov for udvidelse af stalden samt de deraf afledte ændringer vedr. ensilagepladsen.

Ansøgningen omfatter følgende projekter:

- tilbygning til stald med 505 m²,
- plansilo (udvidelse af ensilageplads),
- supplerende beplantning af en lav beplantning ved ensilagepladsen,
- permanent opstilling af 2 flytbare læskure,
- godkendelse af kalvehyttepladser.

Oversigt visende ansøgte projekter

I ansøgningen anføres følgende om projekterne:

Tilbygning til kostald

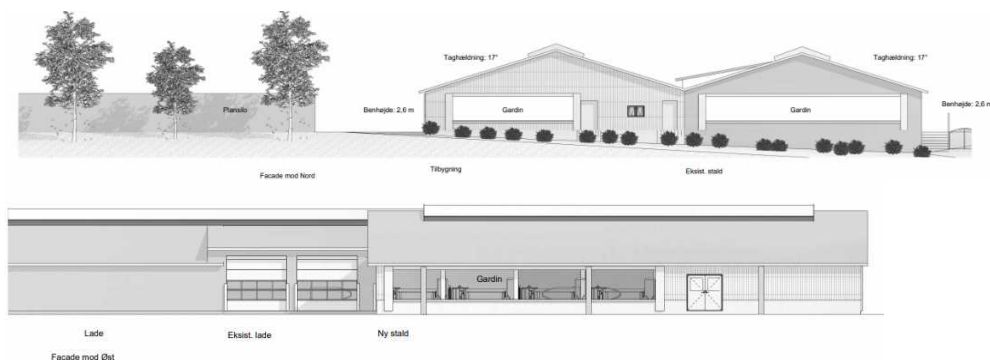
Der søges om en tilbygning på 505 m². Formålet med bygningen er at kunne etablere malkebotter, og dermed udfase en udtjent malkestald.

For at kunne leve op til dyrevelfærdskrav er der desuden i tilbygningen et dybstrøelsesareal til aflastning samt et separationsafsnit med sengebåse.

Ejendommens eksisterende bygninger er fuldt udnyttet, så de nye staldafsnit kunne ikke placeres heri. Den gamle malkestald er for lille til malkebotter eller aflastningsafsnit og opfylder ikke dyrevelfærdskrav samt giver ikke et ordentligt arbejdsmiljø. Den nye tilbygning er derfor erhvervsmæssig nødvendig.

Tilbygningen placeres øst for eksisterende kostald og sammenbygges med denne. Der er i dag ensilageopbevaringsanlæg, der hvor tilbygningen placeres, det er derfor nødvendigt at udvide ejendommens andet siloanlæg.

Tilbygningen vil blive opført i materialer og farver tilsvarende eksisterende stald med en tagflade bestående af lysegrå eternitplader tilsvarende eksisterende kostald samt sider i rødbrune plader øverst og lysere sten nederst samt grå gardiner.

Udvidelse af ensilagesiloopbevaringsanlæg

Der ansøges om en udvidelse af eksisterende ensilageopbevaringsanlæg mod nord.

Det er en udvidelse på 475 m² samt med en forplads på 80 m². Pladsen vil blive afgrænset mod nord af 2 meter høje betonsilovægge i en samlet bredde på 30,3 meter.

Skitse over udvidelse af ensilagesilo

Det er erhvervsmæssigt nødvendigt at udvide ensilagesilopbevaringsanlægget. Tilbygning til stalden placeres så ejendommens andet ensilagesiloanlæg skal nedlægges. Opbevaring af ensilage i siloanlæg sikrer en bedre foderkvalitet end ved opbevaring i markstakke. Desuden er det miljømæssigt fordelagtigt, da ensilage, selvom det ideelt set ikke bør være saftgivende, kan blive det, hvis det høstes under våde forhold.

Etablering af nyt læhegn ved ensilagepladsen

Udvidelse af ensilagepladsen kræver, at det nuværende læhegn fjernes, og på baggrund af udtalelse fra Sønderborg Kommune ønskes læhegnet erstattet ved etablering af yderligere beplantning ved supplering med større træer i den række af buskads, der ligger lidt længere nord for ensilagepladsen. Buskadsrækken ses th. for læhegnet på nedenstående luftfoto.

Samtidig vil ansøger erstatte eksisterende lave beplantning nord for den ensilagesilo der nedlægges ved at supplere med lavere buske i den vestlige del af et buskadset.

Sønderborg Kommune har udtalt herom:

By og Landskab vil stille krav om, at det ansøgte maskeres med et nyt læhegn/beplantning, da ejendommen ligger i bevaringsværdige landskaber, større sammenhængende landskaber, specifikke geologiske samt kystnærhedszonen. Alt sammen vurderes at have væsentlig betydning for projektet.

Luftfoto af eksisterende læhegn samt buskads nord for

Ændring af læskure fra flytbare til fast placerede

Ejendommens læskure er erhvervsmæssigt nødvendige, idet de fungerer som kalveskjul for de økologiske kalve i græsningssæsonen. Læskurene er oprindeligt opsat som flytbare læskure, men husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til flytning og genplacering gør, at der nu søges om en fast placering for de 2 læskure. Sønderborg Kommune har vurderet, at læskurene ligger i tilknytning til eksisterende ejendom.

Kalvehytter på betonplads

I forbindelse med fornyet ansøgning på ejendommen, er der blevet tvivl om hvorvidt eksisterende kalvehyttepladser er korrekt medtaget i senest

miljøgodkendelse. De fremgår ikke som staldareal i miljøgodkendelsen fra 2013, men der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår til, at de skal placeres på et tæt underlag med afløb til opsamlingsbeholder.

For at der ikke skal opstå usikkerheder om nødvendige tilladelser på et senere tidspunkt er de nu medtaget i indeværende ansøgning.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV.

Det nærmeste Natura 2000-område ligger ca. 50 m mod øst og er det marine område nr. 197 - *Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als*. Når der henses til det ansøgte karakter og dets placering er det Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke kan påvirke Natura 2000-området, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering. Det vurderes endvidere, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, idet Kystdirektoratet vurderer, at lokaliteten ikke er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Begrundelse for afgørelsen

Efter naturbeskyttelseslovens § 15a, stk. 1, nr. 6 er byggeri, der er erhvervmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugs- eller skovbrugsejendom ikke omfattet af forbuddet i § 15 mod bl.a. bebyggelse, såfremt det opføres i umiddelbar tilknytning til eksisterende bygninger. Der kræves dog tilladelse, for så vidt angår de nævnte bygningers nærmere beliggenhed og ydre udformning,

Efter det oplyste om ejendommens eksisterende bebyggelse og drift samt redegørelsen for de ansøgte bebyggelsers driftsmæssige nødvendighed, lægger Kystdirektoratet til grund, at der er tale om byggeri, som er nødvendig for

ejendommens drift som landbrugsejendom, og som er omfattet af undtagelsen i §15a, stk. 1, nr. 6

Kystdirektoratet vurderer, at den ansøgte udvidelse af kostald samt plansiloen er hensigtsmæssigt udformet og placeret, idet ændringerne kun i begrænset omfang går ud over det eksisterende bygningsfelt og bebyggelsen vurderes ikke at have nogen uønsket eller væsentlig påvirkning af kystlandskabet. Tilsvarende gør sig gældendes for kalvehytterne og de to læskure.

Der ses således ikke at være forhold, der taler imod en tilladelse til bebyggelserne.

Etablering af nyt læhegn ved ensilagepladsen samt supplerende plantning mod vest er dispensationskrævende, og Kystdirektoratet finder, at der kan dispensers hertil, når der henses til formålet hermed. Direktoratet lægger herved vægt på, at Sønderborg Kommune *"vil stille krav om, at det ansøgte maskeres med et nyt læhegn/beplantning, da ejendommen ligger i bevaringsværdige landskaber.."*

På denne baggrund vurderer Kystdirektoratet samlet, at den ansøgte bebyggelses beliggenhed og udformning er hensigtsmæssig set i forhold til den øvrige bebyggelse og til kystlandskabet, hvorfor det meddeles tilladelse til bebyggelsens udformning og beliggenhed.

Kystdirektoratet meddeler endvidere dispensation til den ansøgte beplantning nord for ejendommen som ansøgt.

Med venlig hilsen

Jan Kofod Winther
Naturbeskyttelse (F2 postkasse)
+45 91 35 74 34
jkw@kyst.dk

Bilagsliste

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Afgørelsen er også sendt til:

- Sønderborg Kommune, post@sonderborg.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Sønderborg, soenderborg@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Sønderjylland Øst, soenderjylland@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Sønderborg, soenderborg@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

post@sonderborg.dk; dn@dn.dk; soenderborg@dn.dk; fr@friluftsradet.dk;
soenderjylland@friluftsradet.dk; natur@dof.dk; dof@dof.dk;
soenderborg@dof.dk; dbf.oestjylland@gmail.com; miljo@kano-kajak.dk;
sager@jaegerne.dk; akt@spiras.dk; stensigmose@stensigmose.dk;

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Efter naturbeskyttelseslovens § 15a, stk. 1, nr. 6, gælder forbuddet ikke for byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugs- eller skovbrugsejendom eller for udøvelse af fiskerierhvervet, når byggeriet opføres i umiddelbar tilknytning til eksisterende bygninger. Efter bestemmelsen kræves dog tilladelse for så vidt angår de nævnte bygningers nærmere beliggenhed og ydre udformning.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen² skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare.

Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3

Landskabelig vurdering fra By & Landskab, Sønderborg Kommune.

Notat

Teknik, Miljø og Bæredygtighed

By & Landskab

24-09-2025

Sags nr.: 25/12811

adrs, trte, agvo

Beplantningsplan matr.nr. 72 Skelde, Broager, Stensigmose 4, 6310 Broager

Sagsresume

Som ansøgt og godkendt ved Kysdirektoratet ønskes den eksisterende nordlige beplantning suppleret med henholdsvis buske og træer som erstatning for de træer, der skal fjernes for etablering af henholdsvis ensilagesilo, samt tilbygning til stald. Der er cirka 10 meter mellem den beplantning, der fjernes og den nye beplantning.

Figur 1. Viser placeringen af beplantningen.

Læhegnet vil blive etableret med hjemmehørende arter. Beplantningen ud for stalden må ikke være for høj for at sikre en god og naturlig ventilation i kostaldene, som er bygninger med store åbninger.

Figur 2. Viser den lave beplantning, som suppleres med ny beplantning, samt de høje træer bagved, som fjernes i forbindelse med byggeriet.

Landskabskarakter

Jævnfør Sønderborg Kommunes landskabsanalyse, befinder området sig inden for karakterområde '3. *Dybbøl og Broager Bakkelandskab*'. Området ved Stensigmose formidler en række geologiske fortællinger af national interesse f.eks. Stensigmose Klint også kaldet Gammelmark Klint. Det er væsentligt, at disse fortællinger bevares og fortsat kan opleves i landskabet. Man bør være opmærksomhed på, at store tekniske anlæg, f.eks. landbrugsbyggeri, i dette område kan påvirke udsigterne på tværs af fjorde, sund og bugter fra modstående kyster. Der bør generelt være opmærksomhed på, at der fra højdepunkter i landskabet er vide udsigter over dels dette landskabsområde, men også de omgivende landskaber. Ændringer, der lokalt virker mindre betydende, kan have en effekt andre steder i det omgivende landskab. Derfor skal der være opmærksomhed på, at disse særlige udsigter, også fra de modstående kyster, ikke forringes eller begrænses.

Stensigmose Klint er særligt geologisk interessant og af national betydning. Kystklinten strækker sig over 1 km og i op til 25 meters højde. Klinten er eroderet ind i randmorænen og er til stadighed præget af erosion som følge af havet, der æder sig ind på det bakkede landskab. Der er altid friske skred og dermed blotlagte profiler, hvor man kan se et snit gennem randmorænen. De blotlagte profiler af forstyrrede lag fra Weichel og Em Mellemistiden fortæller om dannelsen af den sydlige del af randmorænen.

Området kaldes ikke for ingenting *Dynt Bjerge*. Særligt området ved *Gratelund* og *Stensigmose* byder på en varieret landskabsoplevelse i form af intakte markstrukturer i små rum, storslåede udsigter, stejle kystkliner, overdrev, enge og småskov med græssende kvæg. Området er rigt på både geologiske og kulturhistoriske fortællinger samt rige naturoplevelser.

En stor del af området er afgrænset som kystorienteret landskab, der er karakteriseret ved fine udsigter med relation til de forskellige kyster, der omgiver landskabsområdet. Oplevelsen af de kystorienterede landskaber og ikke mindst de udsigter, der knytter sig til dem, varierer fra kyst til kyst.

Landskabet er rigt på både geologiske, kulturhistoriske og naturbetingede fortællinger, der i forskellig grad kan være sårbare over for ændringer. Det er derfor væsentligt, at ændringer generelt sker med særlige hensyn til disse værdier og med respekt for landskabets bærende karaktertræk. Særligt sårbart vurderes det kystorienterede landskab omkring Vemmingbund.

Landskabet opleves i dag roligt med kun mindre visuel forstyrrelse fra større tekniske anlæg. Samtidig er landskabet karakteriseret ved en varierende skala og et bakket terræn hvilket gør, at landskabet generelt ikke vurderes egnet til større tekniske anlæg. De eksisterende gårde i området er generelt middelstore og nyt landbrugsbyggeri bør derfor som udgangspunkt tilpasses denne skala. Særligt i de dele af landskabet, hvor skalaen er mindre og karakteren mere lukket, vurderes landskabet sårbart over for byggeri, der ikke respekterer den eksisterende skala. I de dele af området, hvor skalaen er større og karakteren mere åben, vurderes der i højere grad mulighed for at indpasse større landbrugsbyggeri. Særligt de kystorienterede landskaber er sårbare over for nyt landbrugsbyggeri, der kan påvirke udsigterne til kysten og oplevelsen af kystlandskabet som helhed, herunder udsigterne på tværs af vandet fra modstående kyster.

Landskabelig vurdering

Det kystorienterede landskab er sårbart over for nyt landbrugsbyggeri, der kan påvirke udsigterne til kysten og oplevelsen af kystlandskabet som helhed, herunder udsigterne på tværs af vandet fra modstående kyster.

De eksisterende træer rundt om det eksisterende landbrugsbyggeri har en skalaformidlende karakter, som formidler skalaen mellem landbrugsbyggeriet og det forholdsvis åbne landskab bestående af simple hegnsstrukturer. De træer, der står til at blive fjernet er af en volumen og størrelse, som giver dem en forholdsvis stor landskabelig værdi. Værdien af træernes størrelse, tager forholdsvis lang tid at genskabe, hvilket kun forøger deres værdi.

Idet bygningsmassen af kostaldene forøges væsentligt (bredden ud mod det åbne land fordobles), samtidig med at der fjernes træbeplantning af en vis højde og volumen, vurderer Sønderborg Kommune, at buske ikke alene kan formidle skalaen og afskærme for bygningerne uden, at der også indtænkes træer i beplantningen.

Vilkår

Sønderborg Kommune stiller vilkår om, at erstatningsbeplantningen etableres efter to forskellige beplantningsprincipper; et enkeltrækket hegn foran de to kostalde og et tre-rækket hegn foran plansiloen. Se figur 3.

Figur 3, viser placeringen af det enkeltrækkede hegn foran staldene og det tre-rækkede hegn foran plansiloen. Skitsen er ikke målfast.

Vilkår 1: Enkeltrækket hegn foran staldene – ca. 40 meter langt

På toppen af skråningen foran kostaldene skal der etableres et enkeltrækket hegn, som vist på figur 3. Etableringsprincippet af det enkeltrækkede hegn kan ses på figur 4 og 5. Et enkeltrækket hegn bestående af buske og højstammede træer, vurderes at skabe en skalaformidlende, afskærmende og rumdannende effekt mellem bebyggelsen og det omgivende landskab. Derudover vurderes det, at et enkeltrækket hegn tilgodeser kostaldenes behov for ventilation, da de højstammede træer giver mulighed for, at der kan skabes ventilation under træernes kroner. Endvidere sikrer buskene mellem træerne, at der skabes den nødvendige ventilation mellem trækronerne.

Idet der er tale om et enkeltrækket hegn stilles der vilkår om, at dele af erstatningsbeplantningen for de fjernede træer er af en vis størrelse og kvalitet, der skaber afskærmning og landskabelig værdi fra den dag beplantningen etableres. Dette skyldes, at et enkeltrækket hegn, vurderes at være længere tid om at etableres sig, end et fler-rækket hegn.

Placering

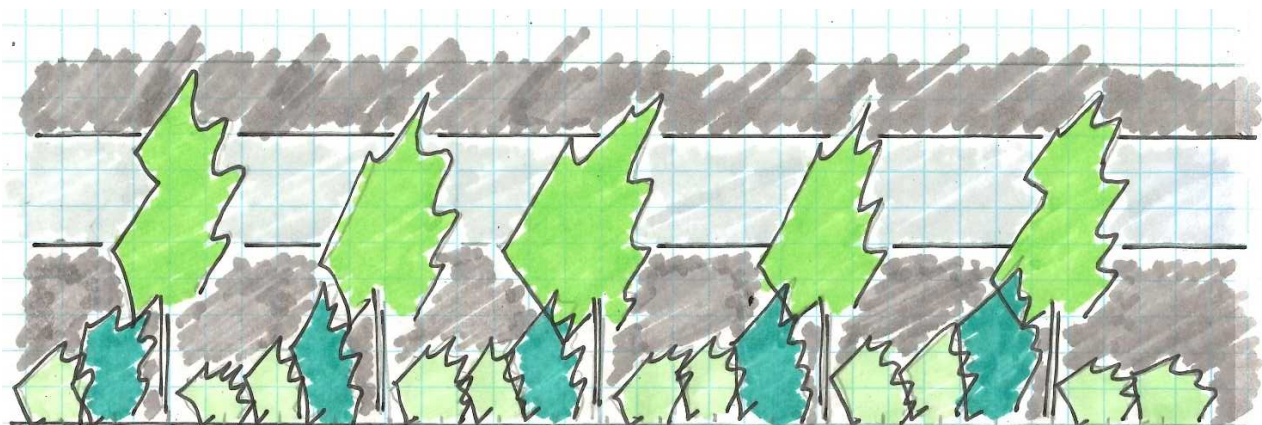
Beplantningen skal etableres på toppen af skråningen, ellers vil hegnet ikke fungere efter hensigten og dermed vil beplantningen komme til at skærme for ventilationen.

Plantevalg

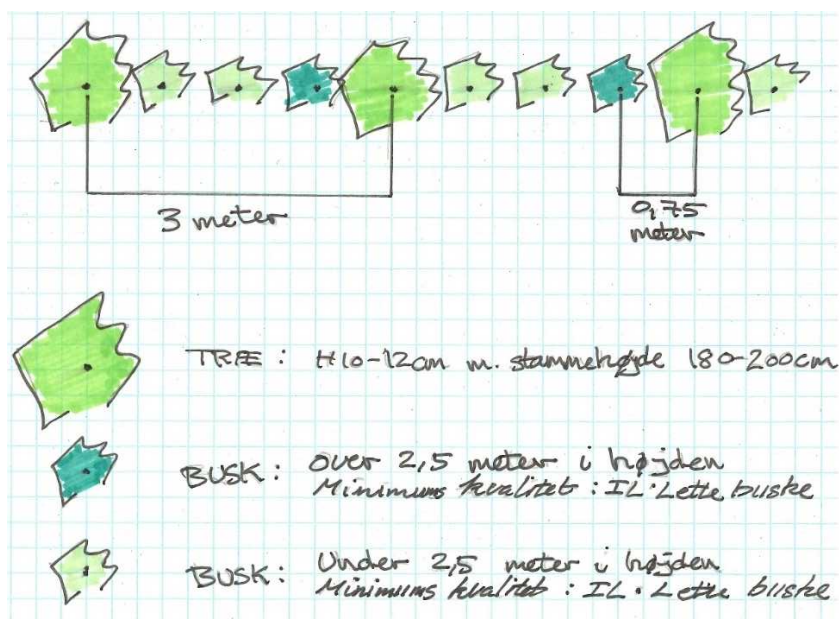
- Hegnet skal bestå af buske og højstammede træer.
- Arterne skal vælges ud fra artslisten i bilag 1.
- Træerne: Der skal vælges mindst to forskellige arter.
- Buskene: Der skal vælges minimum tre forskellige arter. En andel på 2/3 skal bestå af arter, der bliver under 2,5 meter i højden, mens en 1/3 del af dem skal opnå en højde over 2,5 meter.

Plantestandard

- Planterne skal sorteres efter reglerne i [Plantestandard udarbejdet af Dansk Planteskoleejerforening](#).
- Højstammede træer: stammeomkreds 'H10-12 cm', stammehøjde '180-200 cm'.
- Buskene: minimumskvalitet 'IL – Lette buske'.

Figur 4. Skitse udsnit af det enkeltrækkede hegn. I baggrunden ses staldene med ventilationsåbninger i gavlen.

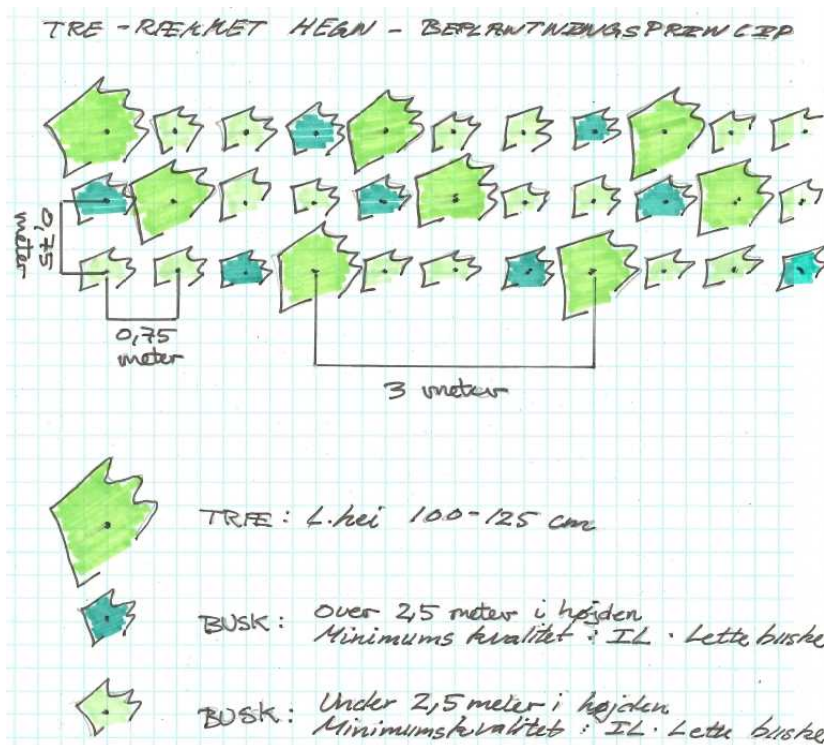
Figur 5. Viser et udsnit af beplantningsprincippet for det enkeltrækkede hegn.

Vilkår 2: Tre-rækket hegn foran plansiloerne – ca. 40 meter langt

Foran plansiloerne, hvor der ikke er særlige krav vedrørende ventilation, som skal tilgodeses, vurderer Sønderborg Kommune, at der skal stilles vilkår om etablering af et tre-rækket hegn, for at skabe en skalaformidlende, afskærmende og rumdannende effekt mellem bebyggelsen og det omgivende landskab.

Plantevalg

- Hegnet skal bestå af en blanding af træer og buske.
- Arterne skal vælges ud fra artslisten i bilag 1.
- Træerne: Der skal vælges mindst tre forskellige arter.
- Buskene: Der skal vælges minimum tre forskellige arter. En andel på 2/3 skal bestå af arter, der bliver under 2,5 meter i højden, mens en 1/3 del af dem skal opnå en højde over 2,5 meter.

Figur 6. Viser et udsnit af beplantningsprincippet for det tre-rækkede hegn.

Vilkår 3: Vilkår om genplantning

Skulle over 50 procent af planterne i beplantningen gå ud pga. manglende vedligehold, sygdom og lignende, inden den blivende beplantning har etableret sig, skal der ske en fuld genplantning, så beplantningen kommer til at virke afskærmende, rumdannende og skalaformidlende efter hensigten.

Etableringsfasen

I etableringsfasen anbefales det, at beplantningerne indhegnes, så vildt ikke har mulighed for at æde beplantningen før den når at etablere sig rigtigt.

Vedligeholdelsesfasen

Det er ikke nok, at opbygningen af de levende hegn er rigtig. Manglende eller forkert vedligeholdelse kan på få år ødelægge de fleste af hegnets gode egenskaber og afkorte dets levetid. Derfor er der her en kort beskrivelse af vedligeholdelsen af løvtræshegn.

For at få succes med etablering af nye plantninger, er det afgørende at holde dem fri for ukrudt i de første 3 - 4 år. Plantningerne vil herefter være i god vækst, og vedligeholdelsen i form af beskæring og udtynding i de følgende år vil være væsentlig mindre tidskrævende.

Ved enhver beskæring og udtynding opstår der snitsår, som giver en vis risiko for infektion. Beskæring bør derfor tidligst påbegyndes i perioden lige efter høst, og kan generelt fortsættes i hele vinterhalvåret.

Bilag 1: Artsliste

Sønderborg Kommune stiller vilkår om, at der vælges planter ud fra følgende artslistes.

Træer

Latinsk navn	Dansk navn	Forventet højde	Planter med fordel for bier m.m.
<i>Fagus sylvatica</i>	Bøg	Op til 40 meter	
<i>Fraxinus excelsior</i>	Ask	25-30 meter	
<i>Prunus avium</i>	Fuglekirsebær	Op til 25 meter	X
<i>Quercus petraea</i>	Stilkeg	Op til 30 meter	
<i>Quercus robur</i>	Vinter eg	20-28 meter	
<i>Sorbus aucuparia</i>	Alm. røn	Op til 15 meter	X
<i>Tilia cordata</i>	Småbladet lind	Op til 30 meter	X
<i>Tilia platyphyllos</i>	Storbladet lind	Op til 30-40 meter	X
<i>Ulmus glabra</i>	Storbladet elm	Op til 35 meter	

*Obs. Da der ønskes en harmonisk og skærmende beplantning, bør man ikke vælge bøg og eg sammen, da de har det med at udkonkurrere hinanden.

Buske

Latinsk navn	Dansk navn	Forventet højde	Planter med fordel for bier m.m.
<i>Cornus sanguinea</i>	Rød kornel	Op til 4 meter	X
<i>Corylus avellana</i>	Alm. hassel	3-8 meter	
<i>Crataegus laevigata</i>	Alm. hvidtjørn	3-8 meter	X
<i>Crataegus monogyna</i>	Engriflet hvidtjørn	8-10 meter	X
<i>Crataegus rhipidophylla</i>	Koral-hvidtjørn	5-8 meter	X
<i>Euonymus europaeus</i>	Benved	3-6 meter	
<i>Lonicera xylosteum</i>	Dunet gedeblad	3-4 meter	X
<i>Malus sylvestris</i>	Vildæble	6-9 meter	X
<i>Malus floribunda</i>	Paradisæble	3-6 meter	
<i>Prunus cerasifera</i>	Mirabel	4-8 meter	X
<i>Prunus padus</i>	Alm. hæg	4-8 meter	X
<i>Prunus spinosa</i>	Slåen	Op til 3 meter	X
<i>Pyrus communis</i>	Vild pære	Op til 10-20 meter	
<i>Ribes alpinum</i>	Fjeldribs	1- 2 meter	X
<i>Ribes nigrum</i>	Solbær	1-2 meter	X
<i>Rosa canina</i>	Hunderose	1,5-3 meter	X
<i>Sambucus nigra</i>	Alm. hyld	5-6 meter	X
<i>Syringa vulgaris</i>	Syren	4-6 meter	
<i>Viburnum opulus</i>	Kvalkvæd	2-4 meter	X

DEL 3 - MILJØANSØGNING

Ansøger har indsendt en ansøgning om miljøtilladelse med tilhørende bilag. Ansøgning er udarbejdet af miljørådgiver Anne Katrine Thomsen, Spiras.

Ansøgning om Miljøtilladelse §16b

Version 5

Stensigmose I/S
Stensigmose 4
6310 Broager

Ansøgning om miljøtilladelse – overgang til produktionsareal
samt tilbygning til stald.

Skema 247028 i www.husdyrgodkendelse.dk

● **Kolding**

Niels Bohrs Vej 2
7634 1700

● **Vojens**

Billundvej 3
7320 2600

● **Aabenraa**

Jens Terp-Nielsens Vej 13
7436 5000

● **Odense**

Munkehatten 1A th
7436 5000

spiras.dk

Prosatekst

Indholdsfortegnelse

A OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	3
B OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE	4
B.1 Indretning og drift	4
B.2 Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer	7
B.3 Forbindelse til andre husdyrbrug	7
B.4 Husdyrbrugets beliggenhed	8
B.5 Ammoniak	9
B.6 Lugt	11
B.7 Øvrige emissioner	12
B.8 Reststoffer	14
B.9 BAT (for husdyrbrug med mere end 750 kg ammoniakemission)	15
B.10 Grænseoverskridende virkninger	15
C OPLYSNINGER OM IE HUSDYRBRUG	15
D MILJØKONSEKVENSRAPPORT	16
BILAG	16

A OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

Basisoplysningerne oplistet i Bilag 1 pkt. A stk. 1-4 fremgår af IT ansøgningsskemaet, samt nedenstående skema.

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	40977503
Husdyrbrugets navn	Stensigmose I/S
Beliggenhedsadresse	Stensigmose 4
Postnummer	6310
By	Broager

Ansøger

Ansøgersnavn	Stensigmose I/S, Jesper og Rasmus Overgård Lehmann
Ansøgeradresse	Stensigmose 4
Ansøgerpostnummer	6310
Ansøgerby	Broager
Ansøgetelefon	22808093
Ansøger-email	stensigmose@stensigmose.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	21111511
Konsulent virksomhedsnavn	Spiras
Konsulentnavn	Anne Katrine Thomsen
Konsulentadresse	Niels Bohrs Vej 2
Konsulentpostnummer	6000
Konsulentby	Kolding
Konsulenttelefon	20360774
Konsulent-email	akt@spiras.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	10000919
CHR numre	48781

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 72 - Skelde, Broager
Matrikel: 379 - Skelde, Broager
Matrikel: 492 - Skelde, Broager
Matrikel: 87 - Skelde, Broager
Matrikel: 493 - Skelde, Broager
Matrikel: 497 - Skelde, Broager
Matrikel: 204 - Dynt, Broager
Matrikel: 63 - Dynt, Broager
Matrikel: 89 - Dynt, Broager
Matrikel: 176 - Dynt, Broager
Matrikel: 145 - Dynt, Broager
Matrikel: 155b - Dynt, Broager
Matrikel: 158b - Dynt, Broager
Matrikel: 7b - Dynt, Broager
Matrikel: 163 - Dynt, Broager
Matrikel: 162 - Dynt, Broager
Matrikel: 78 - Dynt, Broager
Matrikel: 161 - Dynt, Broager
Matrikel: 157a - Dynt, Broager
Matrikel: 495 - Skelde, Broager
Matrikel: 498 - Skelde, Broager
Matrikel: 496 - Skelde, Broager
Matrikel: 380 - Skelde, Broager
Matrikel: 457 - Skelde, Broager
Matrikel: 494 - Skelde, Broager
Matrikel: 458 - Skelde, Broager

B OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

Ejendommen har en § 12 miljøgodkendelse fra den 2. april 2013. Hvor der er meddelt tilladelse til et dyrehold bestående af 108 malkekøer, 27 småkalve samt 20 høns. Dyreholdet er fordelt på flere stalde. Der er efterfølgende den 30. april 2014 truffet afgørelse i en anmeldesag om etablering af dybstrøelsesbokse pga. dyrevelfærd. Der søges nu om nedenstående ændringer i forhold til gældende miljøtilladelse.

Tilbygning til kostald

Der søges om en tilbygning på 505 m², formålet med tilbygningen er at kunne indsætte malkeroboter og dermed tage den gamle malkestald ud af drift. I tilbygningen etableres der desuden dybstrøelsesarealer samt 5 ekstra sengepladser.

Kalvehytter

Der er 2 kalvehyttepladser på ejendommen – begge pladser er etableret og har været brugt i en årrække, men de er ikke angivet i miljøgodkendelsen fra 2013, hvorfor de søges som nyt staldsystem

Læskure

Der er på ejendommen 2 læskure, de er flytbare, men deres placering ønskes fastholdt – derfor søges de som produktionsareal.

Plansiloanlæg

For at kunne etablere den nye tilbygning er der behov for at nedlægge de 2 plansiloer, der er placeret op af kostalden. For fortsat at have tilstrækkelig kapacitet til ensilage er der i december 2024 ansøgt om udvidelse af det østligt beliggende plansiloanlæg – denne anmeldelse behandles særskilt. (Skema nr. 247937 i Husdyrgodkendelse.dk).

Øvrige forhold

Der er på ejendommen en gyllebeholder på 750 m³, hvilket er uændret.

Den eksisterende malkestald, der tages ud af drift når malkeroboterne er etableret, forventes indrettet til lager samt evt. kontor/personalerum.

Der ansøges om fleksibel produktion i alle stalde, så der kan opstaldes alle typer af kvæg.

Ejendommen drives til økologisk.

Ammoniakdeposition til natur overholdes med god margin.

Lugtgenekriterierne til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone overholdes med god margin.

Den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget er under 3.500 kg, og der er derfor tale om en ansøgning efter §16 b i husdyrbrugloven.

Stensigmose 4 og Skeldebø 8, hvor kvierne er opstaldet, er en samlet ejendom matrikulært, men der er cirka 1.000 meter mellem staldene og ikke miljømæssig sammenhæng ifht. lugt, hvorfor der ikke skal søges en samlet miljøtilladelse til de 2 ejendomme.

B.1 Indretning og drift

Bygningssættet på husdyrbruget ligger samlet. Stalde, gyllebeholder, driftsbygninger, og ensilagepladser fremgår af figur 1. Anmeldt udvidelse af ensilagesilo fremgår af figur 2. Oplysninger om produktionsareal, staldsystem og dyretype fremgår af tabel 1.

Figur 1 Situationsplan. Rød = stalde. Blå = gødningslager. Gul = andre ny/ændrede driftsbygninger.

Figur 2 Udvidelse af ensilageplads ansøgt i anmeldesag.

Tabel 1. Produktionsareal, staldsystem og dyretype:

Stald	8-års drift	Nudrift	Ansøgt drift
Kostald	486 m ² produktionsareal Sengestald med spalter og ringkanal, køer og kvier 323 m ² produktionsareal, Sengestald med linespil, køer og kvier	486 m ² produktionsareal Sengestald med spalter og ringkanal, køer og kvier 323 m ² produktionsareal, Sengestald med linespil, køer og kvier	486 m ² produktionsareal Sengestald med spalter og ringkanal, alle kvæg 323 m ² produktionsareal, Sengestald med linespil, alle kvæg
Tilbygning til kostald	Ikke etableret	Ikke etableret	187 m ² produktionsareal, alle kvæg 185 m ² produktionsareal, sengestald med spalter og ringkanal, alle kvæg
Kalvestald	67 m ² produktionsareal, dybstrøelse, kalve under 6 måneder	67 m ² produktionsareal, dybstrøelse, kalve under 6 måneder	67 m ² produktionsareal, dybstrøelse, alle kvæg
Dybstrøelsesstald	151 m ² produktionsareal, dybstrøelse, køer og kvier	151 m ² produktionsareal, dybstrøelse, køer og kvier	151 m ² produktionsareal, dybstrøelse, alle kvæg
Kalvehytter mod vest	Ikke etableret	Ikke etableret	22 m ² produktionsareal, dybstrøelse, alle kvæg
Kalvehytteplads ved mur	Ikke etableret	Ikke etableret	12 m ² produktionsareal, dybstrøelse alle kvæg
Læskur 1	Ikke etableret	Ikke etableret	15 m ² produktionsareal, dybstrøelse, alle kvæg
Læskur 2	Ikke etableret	Ikke etableret	27 m ² produktionsareal, dybstrøelse, alle kvæg
Hønsehus	Høner, konsumæg. Økologiske, gulvdrift og gødningskumme	Høner, konsumæg. Økologiske, gulvdrift og gødningskumme	Høner, konsumæg. Økologiske, gulvdrift og gødningskumme

Produktionsarealerne er opmålt af ansøger og ansøgers konsulent.

Alle stalde er med naturlig ventilation.

Håndtering af flydende og fast husdyrgødning:

Flydende husdyrgødning opbevares i gyllekanaler, fortanke og gyllebeholdere. Der er en gyllebeholder på ejendommen på 750 m³. På Skeldebro 8 er der en gyllebeholder på 975 m³. Desuden er der lejet en gyllebeholder på 488 m³ på en anden ejendom. Der er kapacitet i kanalerne til 461 m³, i gyllekanalerne i den nye tilbygning vil der blive kapacitet til 165 m³.

Kalvemøg samles på et tomt område på ensilagepladsen og udbringes eller tages med i markstak, når de der muges ud i de øvrige dybstrøelsesstalde. Det overvejes på sigt at aflevere husdyrgødningen til biogasanlæg, og få afgasset gylle retur.

Der vil på ejendommen efter udvidelse være plads til cirka 118 årsdyr køer, dyrene har fri adgang til græs 4 måneder om året - og er ude størstedelen af tiden. Ved fratræk for 4 måneders græsning produceres der 2.533 m³ gylle inklusive vaskevand (normtal 2022). På ensilagepladser og kalvehyttepladser på samlet 1.875 m² opsamles der ved en årlig nedbørsmængde på 745 mm 1.164 m³ vand. Ved en samlet opsamling af gylle og overfladevand på 3697 m³ og en samlet opbevaringskapacitet på 2.839 m³, vil der være en opbevaringskapacitet på 9,2 måneder.

Tabel 2: Produktionsareal for lagre af husdyrgødning:

Lager	8-års drift	Nudrift	Ansøgt drift
Gylletank 750 m ³	179 m ²	179 m ²	179 m ²

B.2 Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Der foretages følgende bygningsmæssige ændringer:

- Der etableres en tilbygning på 505 m² placeret ved kostalden, hvor der i dag er 2 ensilagesiloer – tilbygningen er til malkebotter samt en mindre udvidelse af produktionsareal.
- Den gamle malkestald tages ud af drift – der vil blive etableret opbevaring og evt. kontor/personalerum på sigt.
- Ejendommens 2 kalvehyttepladser fremgår ikke af miljøgodkendelsen fra 2013 og ansøges derfor som nyanlæg nu.

I en anmeldelse er der søgt om udvidelse af ejendommens ensilagesiloanlæg med 475 m² samt udvidelse af forplads med 80 m² – så der fortsat vil kunne opbevares samme mængde ensilage i siloanlæg på ejendommen.

Ansøgningen er vedlagt kortbilag (bilag 1.1-1.3) der viser placering af produktionsarealer, samt situationsplan (bilag 2).

B.3 Forbindelse til andre husdyrbrug

Stensigmose 4 er sammatrikuleret med Skeldebro 8 - hvor kvierne er opstaldet. Der er dog cirka 1 km mellem husdyrbrugene.

Ud fra de gældende kriterier for vurdering af miljømæssig samdrift skal ejendomme med samme ejer godkendes samlet, hvis afstanden mellem husdyrbrugene er 100 meter eller derunder, eller hvis afstanden mellem husdyrbrugene er lig med eller kortere end halvdelen af den ukorrigerede geneafstand for lugt til nabobeboelser uden landbrugspligt – den ukorrigerede geneafstand for lugt ved enkeltbolig er beregnet til 68 meter for Stensigmose 4.

Ud fra kriterierne skal Stensigmose 4 og Skeldebro 8 ikke godkendes samlet. Jesper Overgård Lehmann ejer desuden Skeldebro 11, som ikke er et husdyrbrug.

B.4 Husdyrbrugets beliggenhed

Faste afstandskrav i henhold til Husdyrbruglovens §§ 6 og 8

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabo	169 m	Fra stald til nabobeboelse på Skeldebro 11 (ejet af den ene ansøger)	50 m
Naboskel	109 m	Fra kalvestald til skel ved Skeldebro 11.	30 m
Beboelse på samme ejendom (stuehus)		Sammenbygget	15 m
Samlet bebyggelse i landzone	416 m	Skeldebro 24	121 m*
Byzone (eksisterende og fremtidig)	> 3 km	Broager	214 m*
Sommerhusområde (eksisterende og fremtidige)	> 3 km	Vemmingbund	214 m*
Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv	Ca. 1.300 m	Boligområde ved Skelde	121 m*
Fælles vandindvindingsanlæg	Ca. 1.500 m	Fra ejendom til vandværksboring ved Skelde – DGU 175.24	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	Ca. 278 m	Til DGU 169.865 nord for ejendommen	25 m
Vandløb eller dræn	Ca. 216 m	Til skelgrøft mod syd	15/100 m
Vandløb/sø	Ca. 280 m	Til Krumbæk syd for ejendommen.	15/100 m
Offentlig vej og privat fællesvej	Ca. 4 m	Fra eksisterende bygninger til vejkant	15 m

* Afstandskravet er opgivet som de beregnede geneafstande. Der skal gøres opmærksom på, at afstanden måles fra et beregnet midtpunkt til beboelsesbygningen ved samlet bebyggelse og til zonegrænse ved sommerhus- og byzoneområde.

Kilder: www.husdyrgodkendelse.dk, Danmarks Miljøportal, og Jupiterdatabsen (Geus).

Afstandskravene overholdes bortset fra afstand fra eksisterende stalde til offentlig vej samt beboelse på samme ejendom. Da der ikke etableres nye produktionsarealer, hvor afstandskravene ikke overholdes, vurderes det, at der ikke skal søges dispensation.

Landskabs- og planmæssige forhold

Ejendommen ligger på Broagerland i landzone lidt nordøst for Skelde. Den østligste bygning ligger cirka 170 meter fra østkysten. Landskabet kraftig kuperet og en mosaik af landbrugsarealer omkranset af læhegn samt mindre skovstykker, engområder og overdrev.

Ejendommen ligger inden for bevaringsværdige landskaber, nationale kystlandskaber, geologiske bevaringsværdier og større sammenhængende landskab.

Ejendommen ligger indenfor strandbeskyttelseslinjen.

Ejendommen ligger ikke inden for Natura 2000, støjbelastede arealer, skovrejsningsområder (der er skovrejsning uønsket), lavbundsarealer, naturbeskyttelsesinteresser, økologiske forbindelser, kulturhistoriske bevaringsværdier, værdifulde kulturmiljøer, fredede områder, fredede fortidsminder, klitfredningslinje, skovbyggelinje, sø- og åbeskyttelseslinje, kirkebyggelinje eller beskyttede sten- og jorddiger.

Bygningerne er hvidkalkede eller med facader i metalplader i rødlige nuancer. Tagfladerne er eternitplader i grå nuancer undtagen stuehuset, der er med rødbrunt tag. De bygningsmæssige ændringer sker på østsiden af staldanlægget, og vil ikke være synlige fra Stensigmose vest for ejendommen. Tilbygningen vil blive opført i materialer og farver tilsvarende eksisterende stald. Oplevelsen af bygningssættet set fra stien langs kystskrænten vil være den samme.

Der er redegjort for afskærmende beplantning i anmeldesag – udvidelse af ensilageplads. Der er et læhegn, der skal fjernes for etablering af plansiloen, som erstatning suppleres eksisterende beplantning lidt længere mod nord. Se nedenstående skitse.

Plantesammensætning og placering af det nye læhegn er nærmere beskrevet i bilag 5.

B.5 Ammoniak

I tabel 4 ses de specifikke krav for maksimal total- og merdeposition af ammoniak til kategori 1 og 2 natur, samt krav der kan stilles til kategori 3 natur.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL1 (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. Totaldeposition (stald og lager) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

¹ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 1986 af 27/10/2021

	§ 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniak-følsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1.000 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m		

Tabel 4: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak

Der er ingen kategori 1 natur indenfor 5 km fra ejendommen, de 2 nærmeste habitatområder er beliggende henholdsvis nordøst for ejendommen i en afstand på cirka 5,5 km samt vest og øst for ejendommen i en afstand på cirka 11 km. Begge områder modtager 0,0 kg ammoniak (NH₃-N) fra ejendommen i totaldeposition. Dermed er kravene til totaldeposition til Kategori I natur overholdt, da der ikke er nogen påvirkning.

Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev der ligger cirka 1.750 m nord for ejendommen og modtager 0,0 kg ammoniak fra ejendommen i totaldeposition. Kravet på max 1 kg totaldeposition er dermed overholdt.

Nærmeste kategori 3 natur er henholdsvis et skov- og moseområde beliggende cirka 420 meter vest for ejendommen samt et overdrev, der ligger cirka 450 m sydvest for ejendommen, de 2 områder modtager 0,1 kg ammoniak fra ejendommen i merdeposition. Kravet på max 1 kg merdeposition er dermed overholdt.

Nærmeste § 3 natur, der ikke er omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens afskæringskriterier, er et engområde beliggende cirka 300 m syd for ejendommen. Engen modtager 0,1 kg ammoniak fra ejendommen i merdeposition.

Sønderborg Kommune har anmodet om en ammoniakberegning til yderligere 2 naturpunkter. En sø cirka 250 meter nord for ejendommen, der ikke er vist kortet over § 3 natur, men muligvis overholder kriterierne for en udpegning. Samt et skovstykke beliggende øst for udpegningen over tilgroet lysåbent kategori 3 skov, som muligvis også er omfattet af ammoniakbeskyttelseskravet., Hvis en nærmere undersøgelse viser,

at naturområderne er beskyttet Kategori 3 (skov) eller § 3 natur (sø) er det ikke noget problem, idet Kravet på max 1 kg merdeposition er overholdt med god margin

Udpegninger og depositionsberegninger kan ses i IT-ansøgningssystemet.

Bilag IV arter

Indenfor en radius af 1.000 meter fra husdyrbruget er der ifølge arter.dk registreret arter, der er beskyttet efter habitatdirektivets bilag IV. Der er registreret fund af odder ved Krumbæk cirka 350 meter syd for ejendommen. Og der er registreret strandtudse samt spidssnudet frø cirka 800-900 meter sydøst for ejendommen – nær kysten. Desuden er der registreret marsvin i Sønderborg Bugt.

I forbindelse med ansøgningen vil der ikke ske ændringer i markdriften, og der tages hensyn til beskyttede naturarealer, der grænser op til dyrkningsarealer. Der vil ikke blive fjernet gamle træer el. bygninger ifm. projektet, der kan være levested for flagermus, eller nedlagt vandhuller der kan være ynglested for padder. Projektet forventes ikke at påvirke bilag IV arternes levesteder.

Figur 3: Kort over registreringer af bilag IV arter, kilde arter.dk

B.6 Lugt

Nærmeste byzone er ved Broager, cirka 3.500 m væk.

Nærmeste samlet bebyggelse er ved Skeldebro 26 ca. 433 m væk.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt, som ikke er ejet af ansøger, er Skeldebro 20 ca. 348 m væk.

Ifølge beregningerne overholdes lugtgenekravet til alle tre kategorier af beboelser. Udpegninger og lugtberegninger kan ses i IT-ansøgningssystemet.

B.7 Øvrige emissioner

Støj og rystelser:

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	Ingen	Ingen
Kompressor	I værksted	Efter behov
Kompressor til mælkekøling-	I tankrum	Kontinuerligt efter behov
Vakuumpumpe til malkeanlæg	Støjsvage pumper – én ved hver robot inde i stalden	Kontinuerligt
Lukket skruekompressor til malkeanlæg	Udendørs mellem kalve- og kostald	Kontinuerligt
Foderblanding	Ved plansiloerne	Primært kl. 7-9
Udfodring	I staldene	Automatisk fodringsanlæg ved malkekøer kører inde i stalden flere gange i døgnet. De øvrige dyr fodres en gang i døgnet lige efter foderblanding
Foderlevering	Tippes i laden	Cirka 5 gange pr år
Indblæsning af korn	I silo ved ensilagepladser	Kun efter behov, når eget korn er sluppet op cirka 2-3 gange pr. år
Udmugning	På plansilo eller i markstak – der arbejdes på en aftale med Kværs biogas	Dybstrøelsesarealer i kostald cirka 1 gang pr. måned Kalve hver 14 dag i vinterhalvåret og en gang om ugen i sommerhalvåret.
Gyllepumpning	Øst for kostald	Der pumpes cirka 3 gange om ugen i cirka 15 minutter ad gangen i dagtimerne.
Kornvalse	I laden ved stalden	I drift 2 timer hver 3. dag
Korntørring	I fritliggende lade	Anvendes kun i høst ved behov

Beskrivelse af støjkilder og eventuelle støjreducerende tiltag:

De fleste støjende aktiviteter foregår i dagtimerne. De fleste stationære støjkilder er støjsvage og står enten indendørs eller godt afskærmet mellem bygningerne og driftstiderne er korte.

Med ejendommens beliggenhed - langt til naboer/ støjfølsomme områder - forventes den daglige drift ikke at give væsentlige støjgener.

Virksomhedens bidrag til trafikstøjen i området vurderes at være begrænset i forhold til den samlede trafikbelastning og ændres ikke væsentligt som følge af ansøgningen.

Støv:

Støv forekommer oftest fra korntørreri (maskinhus) og kornvalse (lade), men begge disse anlæg er placeret indendørs hvorved størstedelen af støvet fanges.

Den øvrige drift, herunder håndtering af foder og halm, forventes ikke at medføre væsentlige støvgener.

Der forventes ikke at opstå støvgener uden for ejendommens eget areal.

Fluer:

I sommerperioden er der ugentlig udmugning ved kalve for at minimere udviklingen af fluelarver.

Der vil på ejendommen blive foretaget fluebekæmpelse i overensstemmelse med de gældende retningslinjer.

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

Rotter:

Der er på ejendommen en del katte, hvilket minimerer risikoen for rottetilhold. Hvis der observeres rotter, kontaktes kommunen.

God gødningshåndtering og en generel god hygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester på ejendommen reducerer risikoen for rotter. Ejendommen holdes generelt ren og ryddelig, hvilket minimerer skjulesteder for rotter.

Lys:

Der findes én udendørs lyskilde ved ensilagepladsen, som sjældent anvendes. Såfremt det er mørkt, vil der være lys i stalden fra 5.30 til 22.00.

Der forventes ikke at være lysgener ved naboer eller for trafikanter.

Transport:

Tabel over skønnede antal transporter:

Transporttype	Antal/år
Foder	20
Diesel	4
Afhentning af mælk	365
Afhentning af døde dyr	8
Udlevering af slagtekvæg	9
Afhentning af tyrekalve	17
Levering af rengøringsmidler	3
Såsæd	3
Flytning af dyr	60
Gyllekørsel	143
Kørsel med dybstrøelse	17
Transport af eget foder	573
Kørsel ved markarbejde	125
I alt cirka	1.347

Antallet af transporter afhænger af dyreholdets størrelse og sammensætning. Arealbaserede godkendelser/tilladelser rummer fleksibilitet i dyreholdets størrelse og sammensætning, hvorfor det er svært at vurdere antallet af transporter.

Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00. I forbindelse med ændring af besætningen kan der være et øget transportbehov til og fra ejendommen, men antallet øges ikke proportionalt med udvidelsen. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Transporten tilrettelægges, så der tages mest muligt hensyn til naboer. Der køres normalt aldrig gylle i weekend og på helligdage, evt. flytning af gylle vil ikke ske i sommermånederne, al transport af dyr sker normalt i dagtimerne og foder bestilles til levering på almindelige ugedage i dagtimerne.

Der kan i forbindelse med markarbejde forekomme transporter i aftentimerne og nattetimerne. Dette vil ske for at reducere antallet af dage med gener fra kørsel så meget som muligt.

Uheld og driftsforstyrrelser:

Følgende tiltag på ejendommen reducerer risiko for uheld:

- Opbevaringsfaciliteter til gylle inspiceres jævnligt
- Pumpning af gylle fra gyllebeholder sker under opsyn.
- Der er etableret overfyldsalarm på dieseltank og påfyldning sker under opsyn.
- Påfyldningspistol er forsynet med automatisk lukkemekanisme.
- Opsyn minimerer konsekvenserne ved håndtering af gylle og dieselolie.
- I tilfælde af uheld ved gyllepumpning, afhængig af mængde, etableres der en jordvold eller foretages opdæmning med halmballer, som sikrer mod afstrømning og slamsuger rekvireres.
- Evt. spild af diesel opsamles med kattegrus eller lignende.

Der er vedlagt en revideret beredskabsplan, bilag 3.

Egenkontrol og management:

- Der er dyrlægesundhedsrådgivning månedligt
- Gyllepumpning overvåges
- Gylletank kontrolleres for flydelag og der føres logbog.
- Gylletanke kontrolleres i 10 års-beholderkontrol af autoriseret kontrollør.
- Ensilageprøver udtages til brug ved foderoptimering og der udarbejdes løbende foderplaner således blandingen altid er optimeret.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- I bedriftens årsrapport registreres forbrug af energi og indkøbt foder.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber på bedriften, hvor forbrug af husdyrgødning kan dokumenteres.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

B.8 Reststoffer, foder og naturressourcer

Spildevand:

Sanitært spildevand ledes via septiktank til nedsivning.

Tagvand ledes til faskine eller via dræn ud i havet.

Tagvand fra tilbygningen planlægges udledt på jorden i stedet for at blive tilkoblet eksisterende dræn, der vil blive redegjort nærmere herfor i ansøgning om byggetilladelse fra Byggeri og Teknik.

Vand fra ensilageplads afledes via fortank til gyllebeholder.

Vand fra kalvehyttepladser ledes til gyllekanaler i stald.

Affald:

Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ. Mængde af affald afhænger af dyreholdets størrelse.

Erhvervsaffald/restaffald afhentes af Meldgaard.

Genanvendeligt plast afhentes af Marius Petersen.

Jern afhentes af HL Jerne og metal.

Døde dyr opbevares lige syd for gyllebeholder på spalter og overdækket med presenning, afhentes af DAKA.

Spildolie opbevares indendørs på spildbakke i værksted. tromler på fast bund.
Ejendommen er tilmeldt SONFORS lille serviceordning.

Olie og kemi:

Rengøringsmidler opbevares indendørs ved tankrum samt ved teknikrum malkerobotter.

Der opbevares ikke pesticider – da ejendommen drives økologisk.

Diesel opbevares i en tank på 2.600 l fra 2008, placeret i maskinhus

Foder:

Foder i form af ensilage (tørstofindhold over 30%) opbevares i plansiloer eller markstakke. Kraftfoder- og tilskudsfoder opbevares i planlagre i laden eller i den udendørs fodersilo. Foder blandes i området ved ensilageplads og lade.

Energi- og vandforbrug:

I nedenstående skema er det nuværende årlige forbrug opgjort.

Forbruget forventes ikke at stige noget særligt i forbindelse med udvidelsen.

Type	Forbrug 2023
El	60.032 kWh
Dieselolie	Ca. 14.000 liter
Vand	5.361 kubikmeter

Ejendommen får vand fra Skelde Vandværk.

Der bruges kun arbejdslys i nødvendigt omfang.

Der er varmegenindvinding fra køling af mælk. Varmen benyttes til opvarmning af stuehuset samt til opvarmning af vaskevand til vask af malkeanlæg.

Daglig eftersyn af drikkekar og løbende reparation af eventuelle lækager er med til at reducere vandforbruget.

B.9 BAT (for husdyrbrug med mere end 750 kg ammoniakemission)

Husdyrbrugets valg af bedste tilgængelige teknologi (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakemission:

Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet for den ansøgte produktion er 1.640 kg NH₃-N/år, samt at den samlede emission er 1.640 kg NH₃-N/år, dermed er BAT-kravet overholdt.

B.10 Grænseoverskridende virkninger

Ejendommen ligger cirka 6 km fra den dansk-tyske grænse i Flensborg fjord. Projektet forventes ikke at have grænseoverskridende virkninger.

C OPLYSNINGER OM IE HUSDYRBRUG

Her er ikke tale om et IE husdyrbrug.

D MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Der udarbejdes normalt ikke miljøkonsekvensrapport for ansøgninger efter §16b.

BILAG

1. 1.1 Skitse over indretning eksisterende kostald
1.2 Beregning af produktionsarealer eksisterende stalde
1.3 Skitse tilbygning til stald
2. Oversigtskort
3. Beredskabsplan
4. Afløbsplan nuværende forhold samt ny plansilo
5. Beplantning - læhegn

Beregning af eksisterende produktionsarealer – Stensigmose 4.

Produktionsareal er det areal som dyrene kan opholde sig på og afsætte gødning. Enkeltområder med fast gulv indregnes blot i det overordnede staldsystem. Nakkebomme er målt i forbindelse med besigtigelse 9. oktober 2024.

Kostald, del med spalter og ringkanal:

Del 4: $16,44 \times 16,51 = 271,42 \text{ m}^2$

Del 5: $7,30 \times 12,37 = 90,30 \text{ m}^2$

- dobbeltnakkebomme: $0,625 \times (12,24 + 12,24 + 6,12) = 19,13 \text{ m}^2$

- enkeltnakkebomme $0,67 \times (12,24 + 16,51) = 19,63 \text{ m}^2$

I alt: **323 m²**

Kostald del med linespil:

Del 1: $(16,04 + 5,94) \times 16,71 = 367,29 \text{ m}^2$

Del 2: $3,61 \text{ m}^2$

Del 3: $23,31 \times 9,21 = 214,69 \text{ m}^2$

- Foderbord $(19,67 + 16,04) \times 2,47 = 88,20 \text{ m}^2$

- Nakkebomme $17,97 \times 0,625 = 11,23 \text{ m}^2$

I alt: **486 m²**

Dybstrøelse/velfærd:

Fællesbokse: $7,23 \times 14,76 = 107 \text{ m}^2$

Enkeltbokse $11,36 \times 3,90 = 44 \text{ m}^2$

I alt: **151 m²**

Kalvestald:

Fællesbokse $7,20 \times 7,60 = 54,72 \text{ m}^2$

Enkelt og fællesbokse $6,5 \times 1,9 = 12,35 \text{ m}^2$

I alt: **67 m²**

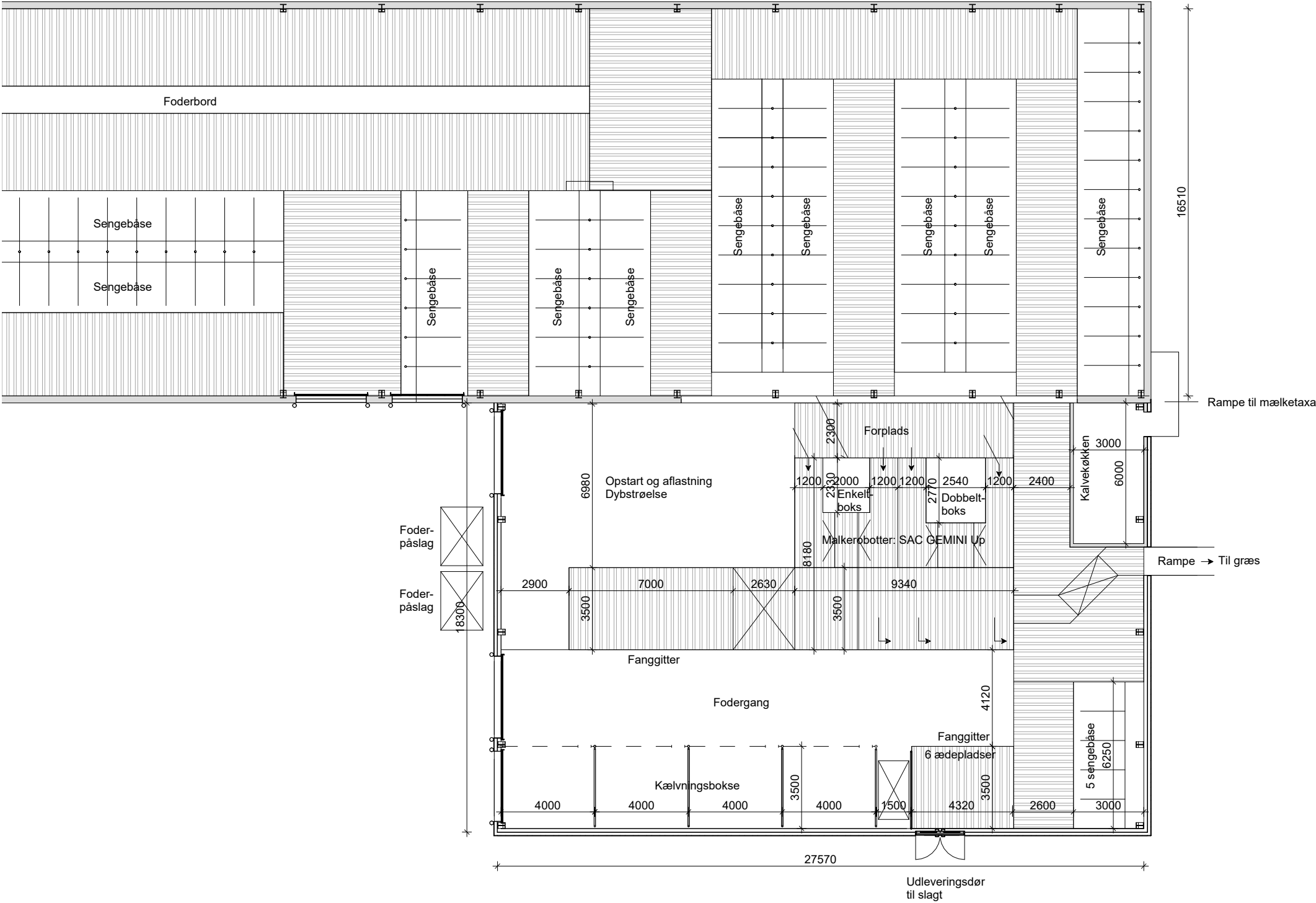
Kalvehytter mod vest: $4,85 \times 4,5 = \underline{22 \text{ m}^2}$

Kalvehytter ved mur: $2 \times 6 \text{ m} = \underline{12 \text{ m}^2}$

Læskur 1: 15 m²

Læskur 2: 27 m²

Hønsehus: 20 m²

Rev.	Beskrivelse	Int.	Dato
------	-------------	------	------

BYGGERI & TEKNIK
Rådgivere | Arkitekter | Ingeniører

Stensigmose I/S - Jesper Lehmann
Tilbygning til kostald - ca.505 m²

Byggeplads: Stensigmose 4, 6310 Broager

Tlf. nr.: *

Mail: *

Grundplan

Kontaktperson: Helge Kromann

hek@byggeri-teknik.dk

2257 6798

Dato: 20.12.2024

Målestok: 1 : 200

Papir: 420x297

Tegner int.: HO

Kontrol: HEK

Godkendt: HEK

Skitse 4

24454-S-H1-N101

Ubenævnte mål er i mm og koter i m.

Der må ikke måles på tegningen

Denne tegning må ikke kopieres, overlades eller anvendes til andet formål uden tilladelse

Beredskabsplan

Beredskabsplan for Stensigmose 4, 6310 Broager

Indholdsfortegnelse

TELEFONNUMRE	3
BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS.....	4
OVERLØB AF GYLLE.....	5
KEMIKALIE- OG OLIESPILD	6
STOPHANER / AFBRYDERE	7
STRØMSVIGT	8
Bilag 1.1: Situationsplan for Stensigmose 4	9
Bilag 1.2: Situationsplan for Skeldebr 8	10
Bilag 2.1: Gyllerør og spildevand på Stensigmose 4	11
Bilag 2.2: Gyllerør og spildevand på Skeldebro 8	12
Bilag 3.1: Beredskabsplan for Stensigmose 4.....	13
Bilag 3.2: Beredskabsplan for Skeldebro 8.....	14

Udarbejdet af:

Rasmus Henne Lehmann og Jesper Overgård Lehmann

Denne beredskabsplan er med senere rettelser udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse eventuelle uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af beboerne på ejendommen samt eventuelle medarbejdere/medhjælp og udleveres til indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen kontrolleres og revideres mindst én gang årligt og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes forrummet til malkestalden samt stuehuset på Stensigmose 4.

Kopi af beredskabsplan findes i rummet ved porten ud til foderbordet på Skeldebros 8.

Bagerst i planen findes diverse bilag med angivelse af:

- Kort over de to ejendomme, se bilag 1.1 og 1.2
- Gyllerør og spildevand, se bilag 2.1 og 2.2
- Dieseltank, se bilag 3.1
- Slukningsmateriale, se bilag 3.1 og 3.2
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg og strømafbrydere med videre, se bilag 3.1 og 3.2
- Flugtveje for dyr og frigørelse med mere, se bilag 3.1 og 3.2

Husk!

Ring **1-1-2** ved store uheld. Ved mindre uheld kontaktes miljømyndighederne. Er man i tvivl, ring **1-1-2**.

Kontakt miljømyndighederne efter brand med henblik på genopbygning af stald med mere.

Hjertestarter

Nærmeste hjertestarter findes ved Broager Strand Camping: Skeldebros 32.

TELEFONNUMRE

Miljømyndighed	Kontaktes på telefon 88 72 64 00 (mandag – onsdag kl. 10.00 – 15.00, torsdag 10.00 – 17.00, fredag kl. 10.00 – 12.00)
Brandvæsen	Kontaktes på telefon 1-1-2 dag og nat
Lægevagt	Kontaktes på telefon 70 11 07 07 alle hverdage kl. 16.00 – 08.00 og lørdag, søndag og helligdage hele døgnet
Landbocentret	Kontaktes på telefon 74 36 50 00
Dyrlæge	Kontaktes på telefon 74 64 40 52 hele døgnet
Foderstofforretning	Kontaktes på telefon 75 68 73 00, Hornsyld Købmandsgaard
Elektriker	Kontaktes på telefon 20 40 75 80 hele døgnet, Egernsund og Kværs Elservice
Smed	Kontaktes på telefon 74 44 94 94 eller 24 23 86 24, Carstens Maskinværksted
VVS	Kontaktes på telefon 74 46 11 64 døgnet rundt (Witt & Søn)

Ejere

Rasmus Lehmann	22 80 80 93 (driftsleder)
Jesper Lehmann	22 80 80 95

Medarbejdere

Frode Lehmann	20 45 16 40
Gitte Lehmann	26 28 66 40

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp:

Tilkald brandvæsenet – **RING 1-1-2** og oplys:

Navn samt adressen og telefonnummeret der ringes fra.

Hvad der er sket og at det er en gårdbrand.

Er der tilskadekomne – hvor mange?

Er dyrene kommet ud – art og antal der eventuelt er fanget.

Kontakt driftsleder **Rasmus Lehmann** på telefon **22 80 80 93**.

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt; herunder fjernelse af dyr og olie.

Placering af slukningsmateriale er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden, forsøg da at begrænse ved at lukke døre og porte.

Modtag brandvæsenet og udlever dette hæfte sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

Eventuelt tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed.

Hvor det brænder.

Brandens omfang.

Hvor der er adgangsveje.

På Stensigmose 4 findes der følgende materiel som eventuelt kan afhjælpe situationen:

Pulverslukkere findes i forrum til malkestald, i værkstedet og i den store lade mod havet.

Tappesteder for vand findes ved gyllepumpe, værksted, tankrum og den store lade mod havet.

På Skeldebros 8 findes der følgende materiel som eventuelt kan afhjælpe situationen:

Pulverslukkere findes ved porten ud til foderbordet.

Tappesteder for vand findes i rummet ved porten ud til foderbordet.

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller brud på gylletanken – **RING 1-1-2**

Oplys:

Navn samt adressen og telefonnummeret der ringes fra

Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud.

Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes miljømyndighederne

Kontakt driftsleder **Rasmus Lehmann** på telefon **22 80 80 93**.

Forsøg så vidt muligt at opdæmme gyllen.

Opdæmningen kan eventuelt foretages med jord, halmballer og lignende afhængig af gyllemængden

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På Stensigmose 4 står følgende materiel, der kan anvendes til at afhjælpe situationen:

Rundballer står i den store lade mod havet.

Minilæsser står ved fuldfoderblanderen i kostalden.

Traktor med frontlæsser står i laden.

På Skeldebro 8 står følgende materiel, der kan anvendes til at afhjælpe situationen:

Rundballer står i kviestalden.

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

Ved større overløb af mælk, rengøringsmidler, diesel eller olie – RING 1-1-2 og oplys:

Navn samt adressen og telefonnummeret der ringes fra.

Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud.

Om der er risiko for forurening af drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt driftsleder **Rasmus Lehmann** på telefon **22 80 80 93**.

Forsøg så vidt muligt at opdæmme spildet.

Opdæmning kan eventuelt foretages med jord, halmballer og lignende afhængig af mængde og art.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På Stensigmose 4 står følgende materiel, der kan anvendes til at afhjælpe situationen:

Rundballer står i den store lade mod havet.

Minilæsser står ved fuldfoderblanderen i kostalden.

Traktor med frontlæsser står i laden.

På Skeldebro 8 står følgende materiel, der kan anvendes til at afhjælpe situationen:

Rundballer står i kviestalden.

STOPHANER / AFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg og strømafbrydere er noteret på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane for Stensigmose 4 sidder i værkstedet.

Hovedhane for Skeldebro 8 sidder i forrummet.

Hane til udendørs vand til kvæg for Stensigmose 4 sidder ved gyllepumpe og i kalvestald.

Hane til udendørs vand til kvæg for Skeldebro 8 sidder ved gyllebeholderen mod marken.

Elektricitet

Hovedafbryder til Stensigmose 4 er placeret ved indgangen til kostalden fra gårdspladsen.

Hovedafbryder til Skeldebro 8 er placeret i forrummet.

Hovedafbryder til malkeanlæg sidder i forrum til malkestald.

El-tavler sidder ved de tre hovedafbrydere.

Nye sikringer forefindes ved eltavler og i værkstedet.

STRØMSVIGT INSTRUKS

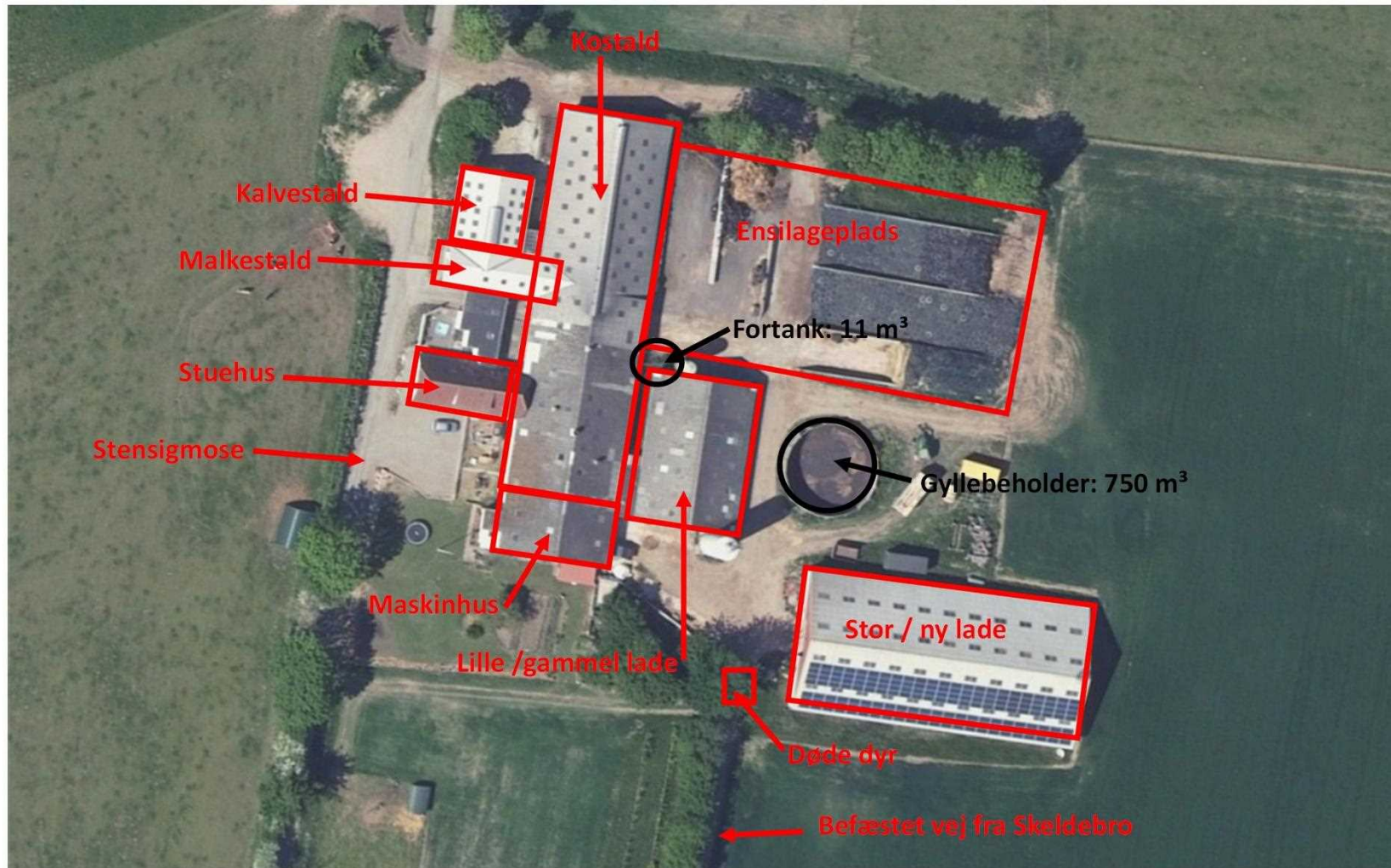
Vurdér om dyr vil lide skade (eks. pga. manglende malkning)

Kontrollér at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper og lignende.

Ved strømsvigt på over to timer, kontakt da Driftvagten ved Norlys og forhør om varigheden af udfaldet på telefon 70 15 16 70.

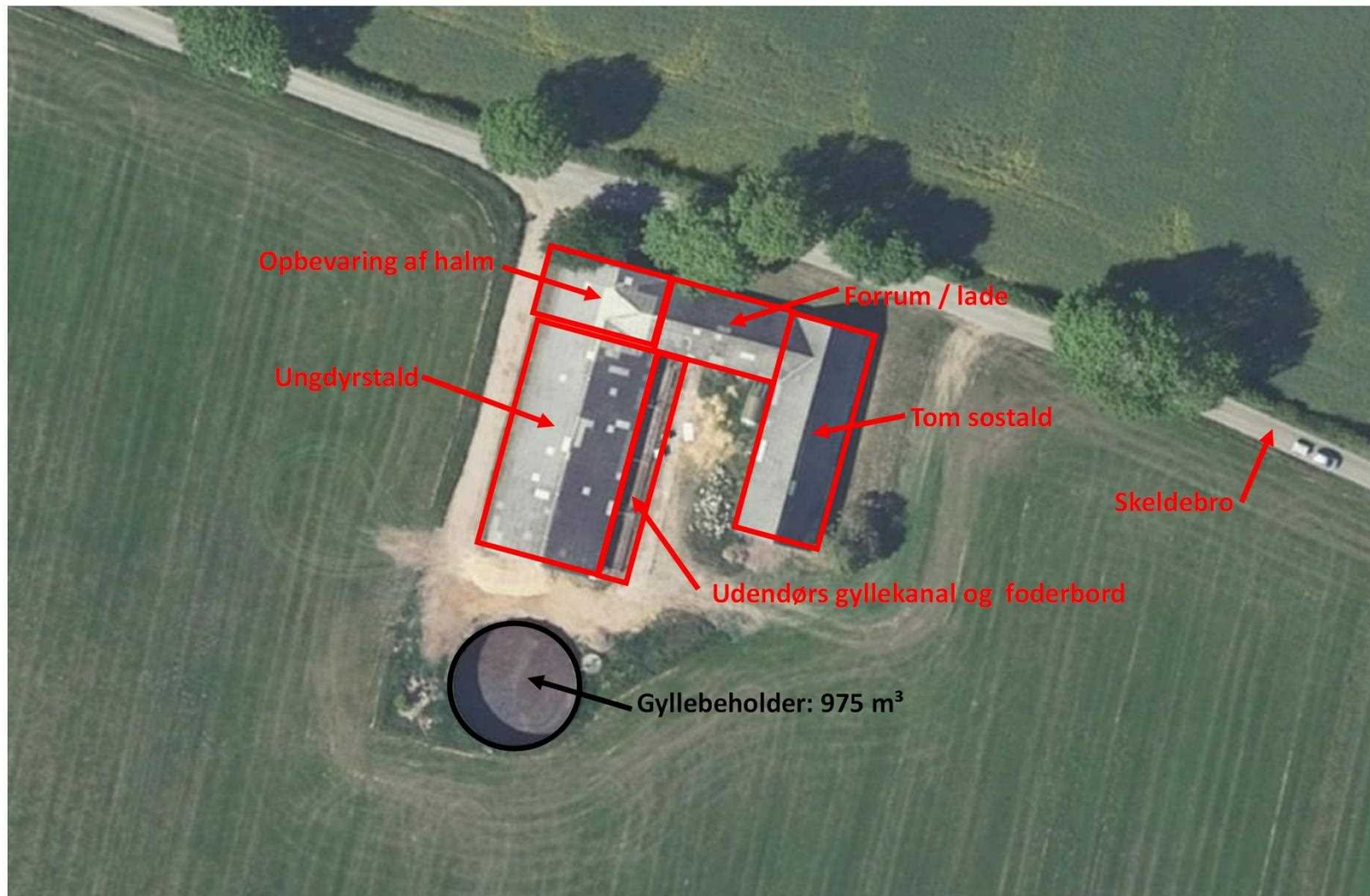
Bilag 1.1: Situationsplan for Stensigmose 4

Bilag 1.1: Situationsplan, Stensigmose 4

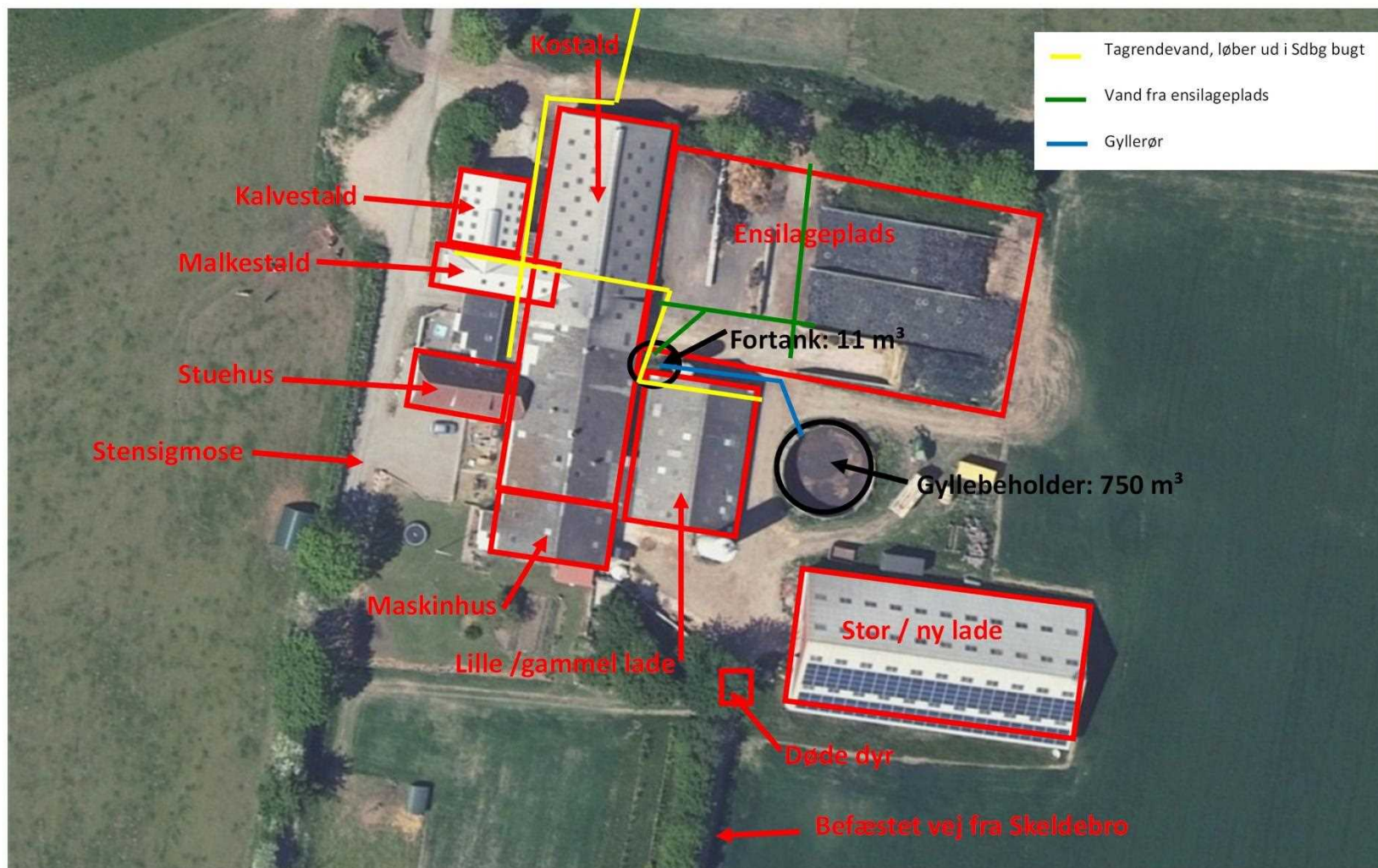
Bilag 1.2: Situationsplan for Skeldebr 8

Bilag 1.2: Situationsplan, Skeldebro 8

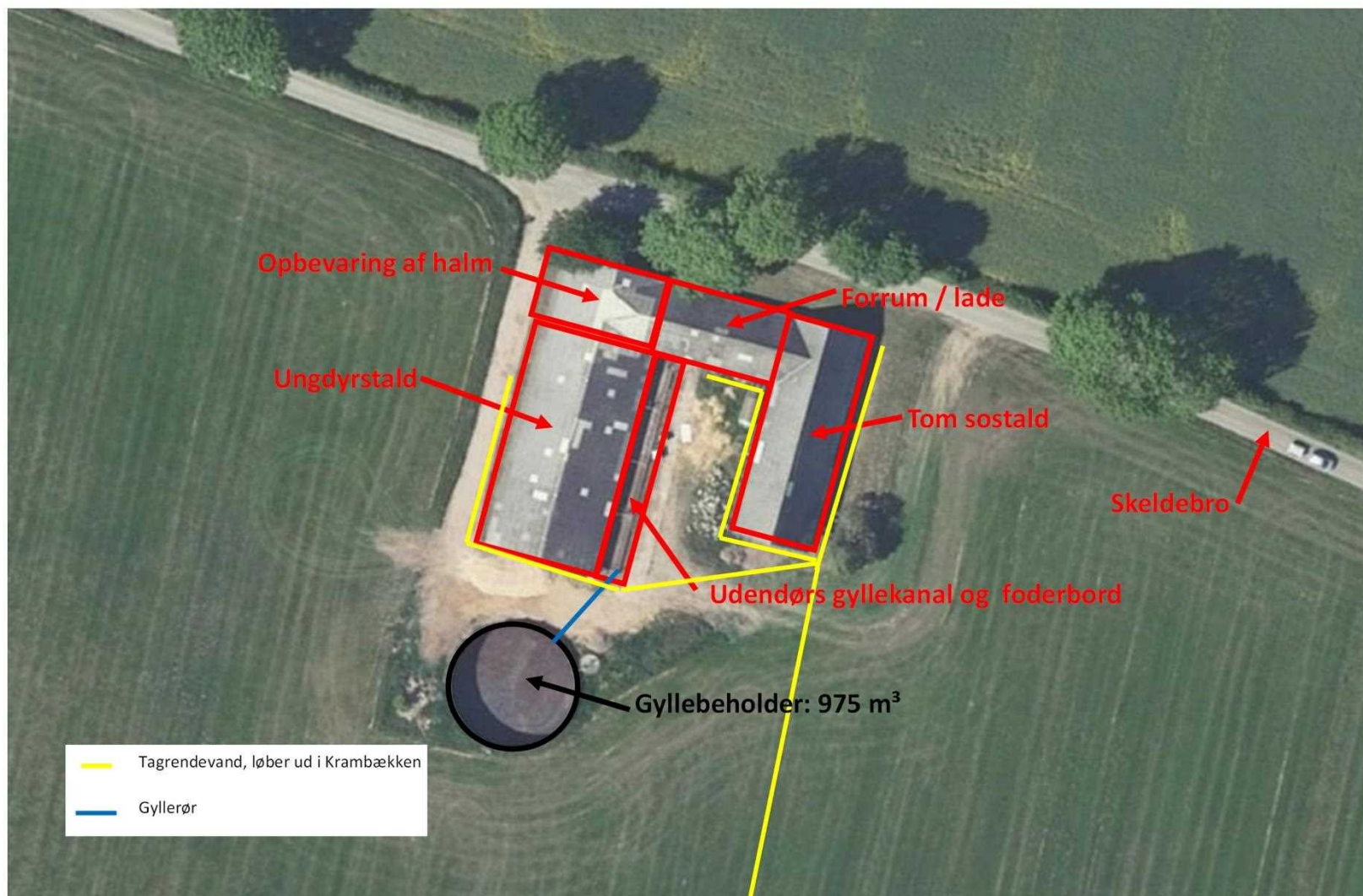
Bilag 2.1: Gyllerør og spildevand på Stensigmose 4

Bilag 2.1: Gyllerør og spildevand, Stensigmose 4

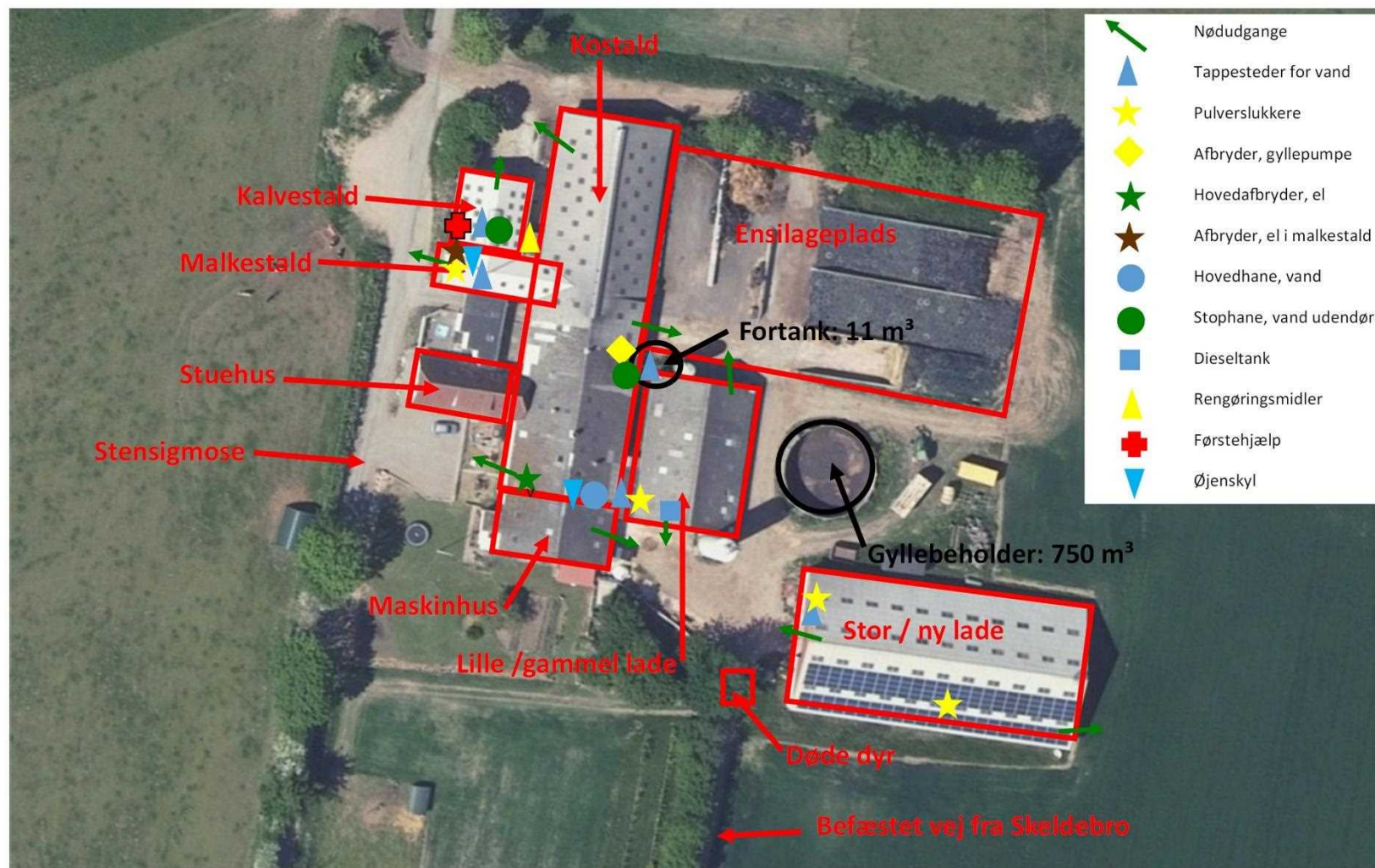
Bilag 2.2: Gyllerør og spildevand på Skeldebro 8

Bilag 2.2: Gyllerør og spildevand, Skeldebro 8

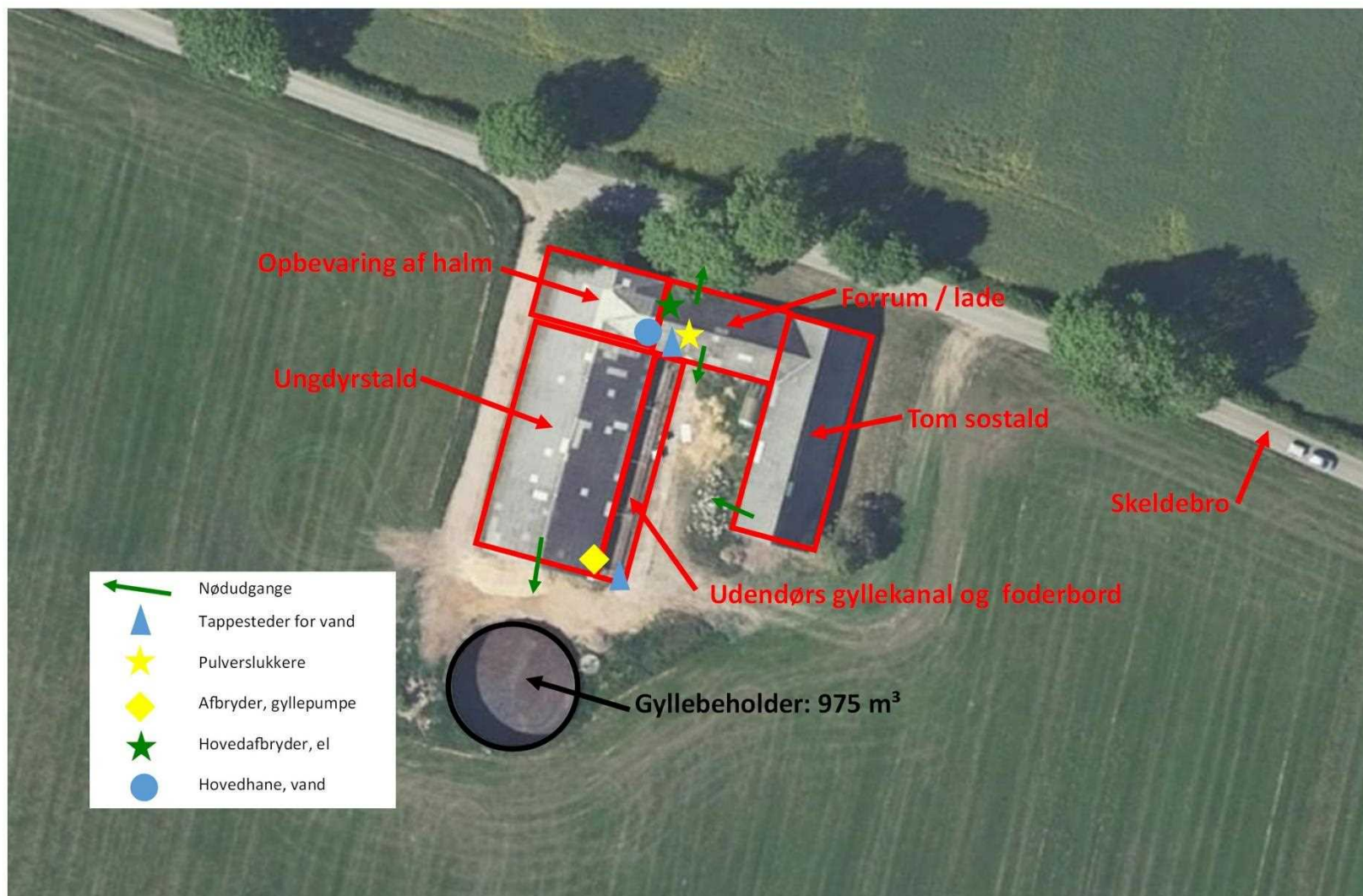
Bilag 3.1: Beredskabsplan for Stensigmose 4

Bilag 3.1: Beredskabsplan, Stensigmose 4

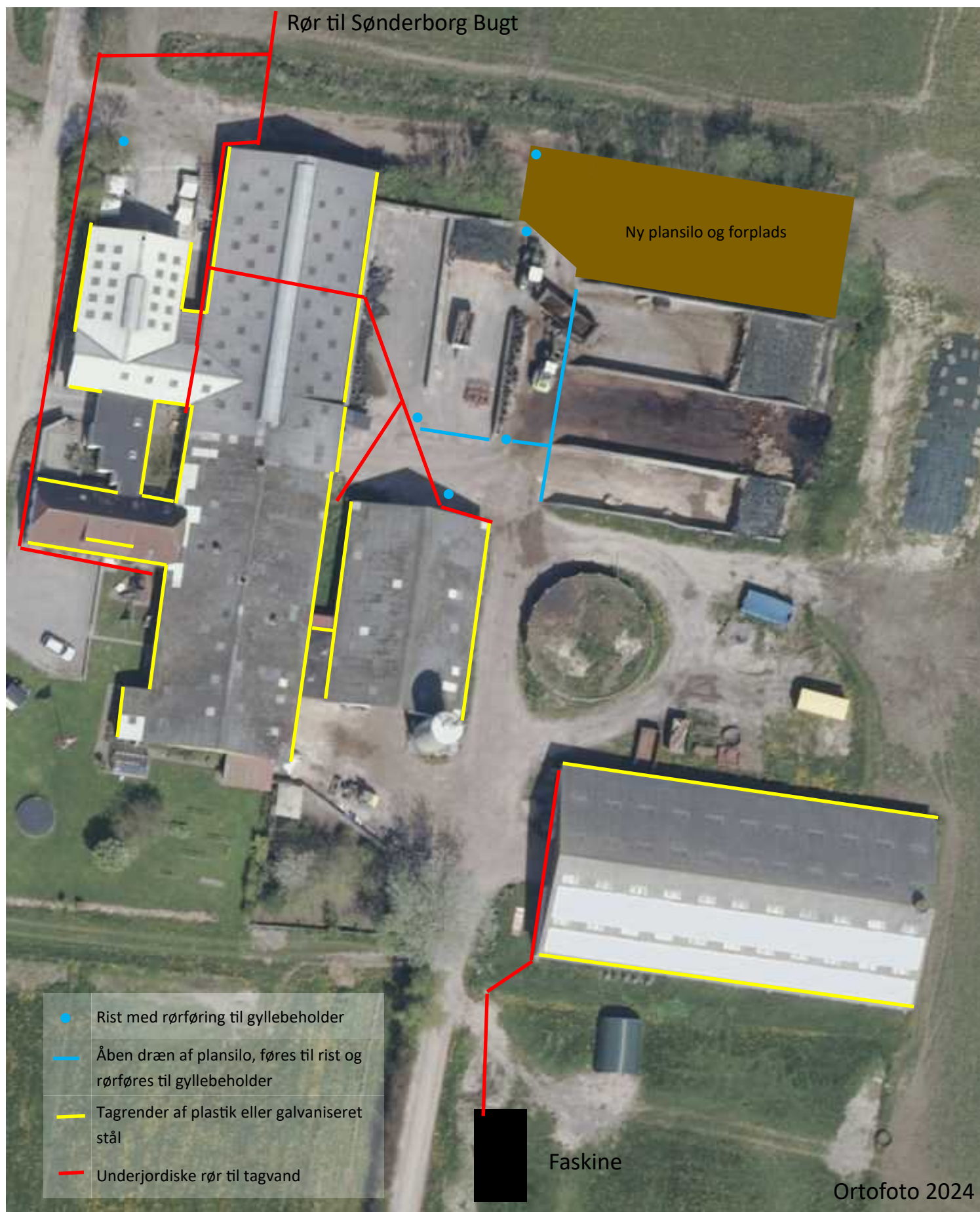

Bilag 3.2: Beredskabsplan for Skeldebro 8

Bilag 3.2: Beredskabsplan, Skeldebro 8

Afløb for tagvand og drænedede befæstede

Bilag 5. Beplantningsplan Stensigmose 4

Som ansøgt og godkendt ved Kysdirektoratet ønskes den eksisterende nordlige beplantning suppleret med henholdsvis buske og træer som erstatning for de træer, der skal fjernes for etablering af henholdsvis ensilagesilo samt tilbygning til stald. Der er cirka 10 meter mellem den beplantning der fjernes og den nye beplantning.

Placeringen af beplantningen er vist på nedenstående kort

Læhegnet vil blive etableret med hjemmehørende arter.

Rækken med træer vil blive en blanding med mindst 3 af følgende arter:

- Hvidtjørn, bøg, vinter eg, vild æble, fugekirsebær eller mirabeller

Rækken med buske vil blive en blanding af følgende arter:

- Fjeldribs, hassel, dunet gedeblad

Nedenstående foto, der er fra september 2024 viser den lave beplantning, som suppleres med ny beplantning samt de høje træer bagved, som fjernes i forbindelse med byggeriet. Beplantningen ud for stalden må ikke være for høj for at sikre god naturlig ventilation.

